

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2022. október 4.
(OR. en)

13134/22

**Intézményközi referenciaszám:
2022/0302(COD)**

JUSTCIV 122
JAI 1265
CONSOM 249
COMPET 759
MI 710
FREMP 201
CODEC 1407
TELECOM 391
CYBER 315
DATAPROTECT 268

JAVASLAT

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2022. szeptember 29.
Címzett:	a Tanács Főtitkársága
Biz. dok. sz.:	COM(2022) 495 final
Tárgy:	Javaslat – AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE a hibás termékekért való felelősségről

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2022) 495 final számú dokumentumot.

Melléklet: COM(2022) 495 final

Brüsszel, 2022.9.28.
COM(2022) 495 final

2022/0302 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE

a hibás termékekért való felelősségről

(EGT-vonatkozású szöveg)

{SEC(2022) 343 final} - {SWD(2022) 315 final} - {SWD(2022) 316 final} -
{SWD(2022) 317 final}

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

1.1. A javaslat indokai és céljai

Ez az indokolás a hibás termékekért való felelősségről és a 85/374/EGK irányelv¹ (a továbbiakban: a termékfelelősségről szóló irányelv) hatályon kívül helyezéséről szóló irányelvre irányuló javaslatot kíséri.

A termékfelelősségről szóló irányelv célja, hogy uniós szintű rendszert biztosítson a hibás termékek miatt testi sérülést vagy vagyoni kárt szenvedett személyek kártérítésére. A termékfelelősségről szóló irányelv 1985-ben történt elfogadása óta jelentős változások történtek a termékek előállításának, forgalmazásának és működtetésének módjában, ideértve a termékbiztonsági és a piacfelügyeleti szabályok korszerűsítését is. A zöld és digitális átállás folyamatban van, és hatalmas előnyökkel jár Európa társadalma és gazdasága számára, akár az anyagok és termékek élettartamának például újragyártással történő meghosszabbításával, akár az intelligens termékeknek és a mesterséges intelligenciának köszönhetően a termelékenység és a kényelem növelésével történik.

A termékfelelősségről szóló irányelv 2018. évi értékelése², amelyre a Bizottság Célravezető és hatáson szabályozás programjának (REFIT) részeként került sor, arra a következtetésre jutott, hogy a termékfelelősségről szóló irányelv összességében hatékony és releváns eszköz. Az irányelvnek azonban számos hiányossága is volt:

- jogilag nem volt egyértelmű, hogy miként kell alkalmazni a termékfelelősségről szóló irányelv több évtizede alkotott fogalommeghatározásait és fogalmait a modernkori digitális gazdaságban és körforgásos gazdaságban előállított termékekre (például a szoftverekre és azokra a termékekre, amelyeknek a működéséhez szoftverekre vagy digitális szolgáltatásokra van szükség, például az intelligens eszközökre és az önvezető járművekre);
- a bizonyítási teher (azaz annak szükségessége, hogy a kártérítéshez jutáshoz bizonyítani kell, hogy a termék hibás volt, valamint azt, hogy ez okozta az elszenvedett kárt) összetett ügyekben kihívást jelentett a károsultak számára (például gyógyszerek, intelligens termékek vagy mesterséges intelligencián alapuló termékek esetében);
- a szabályok túlságosan korlátozták a kártérítési igények érvényesítésének lehetőségét (például az 500 EUR-nál kisebb értékű vagyoni kár egyszerűen nem téríthető vissza a termékfelelősségről szóló irányelv alapján).

A mesterséges intelligenciáról (MI) szóló fehér könyv³, az azt kísérő, a mesterséges intelligencia, a dolgok internete és a robotika felelősségi vonatkozásairól szóló jelentés⁴,

¹ A Tanács 85/374/EGK irányelve (1985. július 25.) a hibás termékekért való felelősségre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről (HL L 210., 1985.8.7., 29. o.).

² A termékfelelősségről szóló irányelv értékelése, [SWD\(2018\) 157](#).

³ [Európai Bizottság, Fehér könyv a mesterséges intelligenciáról: a kiválóság és a bizalom európai megközelítése, 2020, COM\(2020\) 65 final](#).

valamint a felelősséggel és az új technológiákkal foglalkozó szakértői csoport jelentése⁵ részletesebben elemezte az irányelv hiányosságait a kialakulóban lévő digitális technológiák területén. Az Európai Parlament azt is kiemelte, hogy a digitális világhoz igazított felelősségi szabályokra van szükség annak érdekében, hogy magas szintű, hatékony fogyasztóvédelmet és egyenlő versenyfeltételeket lehessen biztosítani, a vállalkozások számára pedig jogbiztonságot lehessen teremteni, elkerülve ugyanakkor azt, hogy a kis- és középvállalkozások (kkv-k) és az induló innovatív vállalkozások számára magas költségek és kockázatok merüljenek fel⁶.

A termékfelelősségről szóló irányelv felülvizsgálata a belső piac működésének, az áruk szabad mozgásának, a piaci szereplők közötti torzulásmentes versenynek, valamint a fogyasztói egészség és javak magas szintű védelmének biztosítására törekszik. E javaslat különösen a következőket célozza:

- annak biztosítása, hogy a felelősségi szabályok tükrözzék digitális korban és a körforgásos gazdaságban előállított termékek jellegét és kockázatait;
- annak biztosítása, hogy mindig legyen olyan uniós székhelyű vállalkozás, amely felelősségre vonható a közvetlenül az Unión kívüli gyártóktól vásárolt hibás termékekért, tekintettel arra, hogy a fogyasztók egyre inkább közvetlenül – uniós székhelyű gyártó vagy importőr létezése nélkül – vásárolnak termékeket nem uniós országokból;
- a bizonyítási teher enyhítése összetett ügyekben, valamint a kárigény-érvényesítésre vonatkozó korlátozások enyhítése, a gyártók, a károsultak és általában a fogyasztók jogos érdekei közötti méltányos egyensúly biztosítása mellett; valamint
- a jogbiztonság biztosítása a termékfelelősségről szóló irányelvnek a 768/2008/EK határozat⁷ által létrehozott új jogszabályi kerettel és a termékbiztonsági szabályokkal való jobb összehangolása révén, valamint a termékfelelősségről szóló irányelvvel kapcsolatos ítélkezési gyakorlat kodifikálása révén.

1.2. Összhang a szakpolitikai terület jelenlegi rendelkezéseivel

Minden tagállamban léteznek olyan nemzeti felelősségi rendszerek, amelyek több helyzetben teszik lehetővé a kártérítési igényeket, mint a termékfelelősségről szóló irányelv: többféle kárért felelős személyek szélesebb körével szemben lehet kárigényt érvényesíteni. Ezek a kárigények szolgáltatásokra és termékekre vonatkoznak, és gyakran több időt biztosítanak a

⁴ [Európai Bizottság, Jelentés a mesterséges intelligencia, a dolgok internete és a robotika biztonsági és felelősségi vonatkozásairól, 2020, COM\(2020\) 64 final.](#)

⁵ A felelősséggel és az új technológiákkal foglalkozó [szakértői](#) csoport (2019), [Report](#) on Liability for artificial intelligence and other emerging digital technologies (Jelentés a mesterséges intelligencia és más, kialakulóban lévő digitális technológiák felelősségi vonatkozásairól).

⁶ Az Európai Parlament 2020. október 20-i állásfoglalása a Bizottságnak szóló ajánlásokkal a mesterséges intelligenciára vonatkozó polgári jogi felelősségi rendszerrel kapcsolatban (2020/2014(INL)).

⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 768/2008/EK határozata (2008. július 9.) a termékek forgalomba hozatalának közös keretrendszeréről, valamint a 93/465/EGK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 218., 2008.8.13., 82. o.).

kárigény-érvényesítésre. A károsultaknak azonban bizonyítaniuk kell a jogsértő vétkességét⁸, amit a termékfelelősségről szóló irányelv nem ír elő. A termékfelelősségről szóló irányelv – nem vétkességi alapú (objektív) felelősségi rendszerként – nem érinti ezeket a jogokat, tehát a termékfelelősségről szóló irányelv összhangban van a tágabb nemzeti rendszerekkel. Ezenfelül uniós szinten számos, a felelősségre vonatkozó kiegészítő eszköz létezik, amelyek ismertetése az alábbiakban található.

- Az áruk adásvételéről szóló jogszabály⁹ és a digitális tartalomról és szolgáltatásokról szóló irányelv¹⁰ biztosítja a fogyasztók számára a jogorvoslathoz, azaz a cseréhez, a javításhoz vagy a visszatérítéshez való jogot, amikor az áruk – többek között a digitális tartalmak vagy digitális szolgáltatások – nem szerződészerűek vagy nem működnek megfelelően. Ezek a jogszabályok a **szerződéses felelősségre** vonatkoznak, míg a termékfelelősségről szóló irányelv a gyártókat a biztonság hiánya okozta sérülésekért/károkért terhelő szerződésen kívüli felelősségre vonatkozik.
- Az általános adatvédelmi rendelet (GDPR)¹¹ az **adattfeldolgozóknak és az adatkezelőknek** az általános adatvédelmi rendeletet sértő adatkezelés által okozott vagyoni vagy nem vagyoni károkért viselendő **felelősségére** vonatkozik, míg a termékfelelősségről szóló irányelvre irányuló javaslat csak a halálesetből, személyi sérülésből, vagyoni kárból, valamint adatvesztésből vagy adatromlásból fakadó anyagi veszteségek esetén rendelkezik kártérítésről.
- A **környezeti felelősségről** szóló irányelv¹² a környezeti károk megelőzésére és felszámolására szolgáló keretet határozza meg. Az irányelv a védett fajokban és természetes élőhelyekben okozott károkhoz hasonló ökológiai károkkal foglalkozik, amelyek a – termékfelelősségről szóló irányelv hatálya alá tartozó – magántulajdont képező javakban okozott károktól eltérő károknak minősülnek.

Az uniós termékbiztonsági jogszabályok célja annak biztosítása, hogy a belső piacon csak biztonságos termékeket hozzanak forgalomba. Ha a termékek ágazati jogszabályok (például a gépekre, gyógyszeripari termékekre, játékokra, rádióberendezésekre vonatkozó jogszabályok) hatálya alá tartoznak, meg kell felelniük az azokban meghatározott alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek. Ellenkező esetben az általános termékbiztonságról szóló irányelv¹³ hatálya alá tartoznak, és követelmény, hogy biztonságosak legyenek¹⁴. A biztonsági

⁸ A körülményektől függően a károsultak nemzeti szinten objektív felelősségen alapuló kárigényt is érvényesíthetnek, amelynek tekintetében nem kell bizonyítaniuk vétkességüket, például a legtöbb tagállamban a gépjármű-tulajdonosokkal szembeni igények esetében.

⁹ (EU) 2019/771 irányelv az áruk adásvételére irányuló szerződések egyes vonatkozásairól.

¹⁰ (EU) 2019/770 irányelv a digitális tartalom szolgáltatására és digitális szolgáltatások nyújtására irányuló szerződések egyes vonatkozásairól.

¹¹ (EU) 2016/679 rendelet a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról (GDPR).

¹² A 2004/35/EK irányelv a környezeti károk megelőzése és felszámolása tekintetében a környezeti felelősségről.

¹³ A 2001/95/EK irányelv.

¹⁴ Az ágazati jogszabályokon és az általános termékbiztonsági irányelven túlmenően léteznek technológiaspecifikus, de horizontális termékbiztonsági jogszabályok is, nevezetesen a mesterséges intelligenciáról szóló, javasolt jogszabály.

szabályok végrehajtása piacfelügyeleti szabályok¹⁵ alkalmazásával történik, amelyek a nem szabályszerű termékek forgalmazásának leállításával vagy szabályszerűvé tételével biztosítják a fogyasztóvédelmet. A termékbiztonsági jogszabályok nem tartalmazzak konkrét rendelkezéseket a vállalkozások felelősségére vonatkozóan, de hivatkoznak arra, hogy a termékfelelősségről szóló irányelv akkor alkalmazandó, ha egy hibás termék kárt okoz. A termékbiztonság és a termékfelelősség ezért a magas szintű biztonságot garantáló és működő egységes árupiac megvalósítását szolgáló, kiegészítő mechanizmusok. Jelenleg több jogalkotási javaslatról folynak tárgyalások a termékbiztonság területén:

- **A mesterséges intelligenciáról szóló jogszabálytervezet**¹⁶ célja annak biztosítása, hogy a nagy kockázatú MI-rendszerek megfeleljenek a biztonsági és alapjogi követelményeknek (például adatkezelés, átláthatóság, emberi felügyelet). A termékfelelősségről szóló irányelvre irányuló javaslat biztosítani fogja, hogy amennyiben az MI-rendszerek hibásak és testi sérülést, vagyoni kárt vagy adatvesztést okoznak, kártérítést lehessen igényelni az MI-rendszer szolgáltatójától vagy bármely olyan gyártótól, amely MI-rendszert épít be egy másik termékbe.
- A gépekről szóló hatályos irányelvet felülvizsgáló, **a gépipari termékekről szóló rendeletre irányuló javaslat**¹⁷, valamint az általános termékbiztonságról szóló irányelvet felülvizsgáló, **az általános termékbiztonságról szóló rendeletre irányuló javaslat**¹⁸ célja, hogy az érintett területeken kezelje a digitalizációnak a termékbiztonság területén felmerülő kockázatait, a felelősség területén azonban nem kezeli. Az általános termékbiztonságról szóló rendeletre irányuló javaslat a nem biztonságos termékek online értékesítésének kezelése érdekében további kötelezettségeket ír elő az online közvetítő szolgáltatók számára. A **digitális szolgáltatásokról szóló**, nemrégiben elfogadott **jogszabály**¹⁹ horizontális szabályokat állapít meg az online közvetítő szolgáltatókra, többek között az online piacokra vonatkozóan. Ha az online platformok hibás termékeket gyártanak, importálnak vagy forgalmazzak, ugyanolyan feltételek mellett vonhatók felelősségre, mint az ilyen gazdasági szereplők. Amikor az online platformok csupán közvetítő szerepet töltenek be a kereskedők és a fogyasztók közötti termékértékesítésben, a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály szerinti, felelősség alóli feltételes mentesség hatálya alá tartoznak. Ezen intézkedések egyike sem vonatkozik a hibás termékekért való felelősségre. A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály megállapítja, hogy a közvetítőként működő platformok milyen feltételek mellett mentesülhetnek a felelősség alól.

¹⁵ E szabályokat a piacfelügyeletről szóló (EU) 2019/1020 rendelet hozta létre.

¹⁶ Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a mesterséges intelligenciára vonatkozó harmonizált szabályok megállapításáról (a mesterséges intelligenciáról szóló jogszabály), COM(2021) 206 final.

¹⁷ COM(2021) 202 final.

¹⁸ COM(2021) 346 final, amely az általános termékbiztonságról szóló irányelv és a 87/357/EGK tanácsi irányelv helyébe lép.

¹⁹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) .../... rendelete a digitális szolgáltatások egységes piacáról (digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály) és a 2000/31/EK irányelv módosításáról, COM(2020) 825 final.

A kiberbiztonság területén a kiberbiztonsági jogszabály²⁰ és a rádióberendezésekről szóló irányelv²¹ alapján elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus²² célja a kiberbiztonsági kockázatok csökkentése, e jogszabályok azonban nem szabályozzák a gyártók felelősségét. **A kiberrezilienciáról szóló, közelmúltbeli jogszabályra irányuló javaslat**²³ a meglévő szabályokra alapozva a kiberbiztonsági kockázatok csökkentésére ösztönzi a gyártókat és a szoftverfejlesztőket, a felelősségre azonban nem tér ki.

Ami a körforgásos gazdaságot illeti, a körforgásos gazdaságra vonatkozó 2020. évi cselekvési terv²⁴ fenntartható termékpolitikát jelentett be az újrafelhasználásra, javításra, újragyártásra és magas színvonalú újrafeldolgozásra tervezett, jó minőségű, működőképes és biztonságos termékek biztosítása érdekében. A cselekvési terv nem helyez kilátásba a hibás termékekért való felelősségre vonatkozó intézkedéseket.

A szerződésen kívüli, **vétkességen alapuló polgári jogi felelősségre vonatkozó szabályoknak a mesterséges intelligenciához** való hozzáigazításáról szóló, e javaslattal együtt elfogadott irányelvtervezet célja, hogy megkönnyítse az információkhoz való hozzáférést és enyhítse a bizonyítási terhet a vétkességen alapuló nemzeti felelősségi rendszerek keretében érvényesített kártérítési igényeknél olyan esetekben, amikor bizonyos MI-rendszerek károkozásban játszanak közre. Nincs átfedés a termékfelelősségről szóló irányelv alapján indított keresetekkel.

1.3. Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival

Ez a javaslat összhangban van a Bizottság azon prioritásaival, amelyek célja egyfelől Európának a digitális kor kihívásaira való felkészítése, másfelől az emberek javát szolgáló, a jövőre felkészült gazdaság kiépítése²⁵.

A **digitális technológiákkal** összefüggő kockázatok minimalizálása és a termékek biztonságának javítása érdekében az EU jelenleg korszerűsíti a gépekre, a rádióberendezésekre és az általános termékbiztonságra vonatkozó szabályokat, valamint új szabályokat hoz létre a biztonságos és megbízható MI-rendszerekre vonatkozóan²⁶. Ez a javaslat annak biztosítása révén egészíti ki ezt az alapértelmezésben digitális technológiákon alapuló korszerűsítési folyamatot, hogy amikor a termékek kárt okoznak, a károsultak biztosak lehetnek a kártérítéshez való joguk tiszteletben tartásában, a vállalkozások pedig

²⁰ (EU) 2019/881 rendelet az ENISA-ról (az Európai Unió Kiberbiztonsági Ügynökségéről) és az információs és kommunikációs technológiák kiberbiztonsági tanúsításáról, valamint az 526/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (kiberbiztonsági jogszabály) (EGT-vonatkozású szöveg) (HL L 151., 2019.6.7., 15. o.).

²¹ A rádióberendezésekről szóló 2014/53/EU irányelv 3. cikke (3) bekezdésének e) pontja és 3. cikke (3) bekezdésének f) pontja.

²² A Bizottság (EU) 2022/30 felhatalmazáson alapuló rendelete (2021. október 29.) a 2014/53/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek az említett irányelv 3. cikke (3) bekezdésének d), e) és f) pontjában említett alapvető követelmények alkalmazása tekintetében történő kiegészítéséről.

²³ Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a digitális elemeket tartalmazó termékekre vonatkozó horizontális kiberbiztonsági követelményekről és az (EU) 2019/1020 rendelet módosításáról, COM(2022) 454 final.

²⁴ [A körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv](#), 2020. március.

²⁵ COM(2020) 67 final.

²⁶ További részletekért lásd az 1.2. szakaszt.

jogbiztonsággal rendelkeznek az üzleti tevékenységük során felmerülő felelősségi kockázatok tekintetében. Ezeknek a korszerűsítési törekvéseknek együttesen kell még jobban lehetővé tenniük Európa számára az emberek javát szolgáló digitális transzformáció megvalósítását. Ezeknek a törekvéseknek hozzá kell járulniuk a tisztességes és versenyképes gazdasághoz és a gördülékenyen működő egységes piachoz. Lehetővé kell tenni, hogy bármilyen méretű és bármely ágazatban működő vállalatok egyenlő feltételek mellett versenyezzenek, és olyan mértékben fejleszthessenek, forgalmazhassanak és alkalmazhassanak digitális technológiákat, termékeket és szolgáltatásokat, amely fokozza a termelékenységüket és a globális versenyképességüket.

Ami különösen a mesterséges intelligenciát illeti, ez a javaslat megerősíti, hogy az MI-rendszerek és a mesterséges intelligencián alapuló javak „termékeknek” minősülnek, és ezért a termékfelelősségről szóló irányelv hatálya alá tartoznak, ami azt jelenti, hogy rendelkezésre áll kártérítés abban az esetben, ha a hibás MI kárt okoz, a károsultnak pedig ugyanúgy nem kell bizonyítania a gyártó vétkességét, mint bármely más termék esetében. Másodszor, a javaslat egyértelművé teszi, hogy nemcsak a hardvergyártók, hanem a szoftverszolgáltatók és a termék működését befolyásoló digitális szolgáltatásokat (például önvezető jármű navigációs szolgáltatását) nyújtók is felelősségre vonhatók. Harmadszor, a javaslat biztosítja, hogy a gyártók felelősségre vonhatók legyenek az általuk már forgalomba hozott termékeken végrehajtott változtatásokért, ideértve azokat az eseteket is, amikor ezek a változtatások szoftverfrissítések vagy gépi tanulás következményei. Negyedszer, a termékfelelősségről szóló, felülvizsgált irányelv enyhíti a bizonyítási terhet összetett ügyekben, többek között az MI-rendszereket érintő bizonyos esetekben, illetve amikor a termékek nem felelnek meg a biztonsági követelményeknek. Ennek során leginkább az Európai Parlament²⁷ annak biztosítására irányuló felhívásainak tesz eleget, hogy a felelősségi szabályokat hozzá kell igazítani a mesterséges intelligenciához. E változások kiegészítéseként a mesterséges intelligenciával kapcsolatos, vétkességen alapuló felelősségről szóló, párhuzamos irányelvjavaslat célja annak biztosítása, hogy amennyiben a károsultnak a nemzeti jog szerinti kártérítéshez jutáshoz bizonyítania kell, hogy valamely MI-rendszer kárt okozott, a bizonyítási terhet bizonyos feltételek teljesülése esetén enyhíthető legyen.

A **körforgásos gazdaság** esetében egyre gyakoribbak azok az üzleti modellek, amelyekben termékeket módosítanak vagy korszerűsítenek, és azok központi szerepet játszanak az EU arra irányuló törekvéseiben, hogy az európai zöld megállapodással és az európai klímarendelettel²⁸ összhangban megvalósítsa a fenntarthatósági és hulladékcsökkentési célokat. E javaslat célja, hogy megerősítse a fenntartható termékekre vonatkozó kezdeményezéshez²⁹ hasonló törekvéseket egyrészt annak biztosítása révén, hogy a fogyasztók jogosultak legyenek a hibás, módosított termékek által okozott károk megtérítésére, amely jogok ugyanolyan

²⁷ Az Európai Parlament 2020. október 20-i állásfoglalása a Bizottságnak szóló ajánlásokkal a mesterséges intelligenciára vonatkozó polgári jogi felelősségi rendszerrel kapcsolatban (2020/2014(INL)).

²⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1119 rendelete (2021. június 30.) a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és a 401/2009/EK rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról (HL L 243., 2021.7.9., 1. o.).

²⁹ [A fenntartható termékekre vonatkozó kezdeményezés \(europa.eu\)](https://europa.eu).

egyértelműek, mint a teljesen új termékek esetében, másrészt az ipar számára a körforgásos üzleti modellek alkalmazásához szükséges jogi egyértelműség megteremtése révén.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

• Jogonalap

A javaslat – a 85/374/EGK irányelvhez hasonlóan – az Európai Unió működéséről szóló szerződés 114. cikkén (az Európai Közösséget létrehozó szerződés korábbi 95. cikkén, az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó szerződés korábbi 100. cikkén) alapul. Ennek az az oka, hogy azt tűzi ki célul, hogy harmonizálja a nemzeti szabályokat az áruk szabad mozgásának előmozdítása érdekében, ezáltal egyenlő versenyfeltételeket teremtsen a vállalkozások számára a belső piacon, valamint biztosítsa a fogyasztóvédelmet.

• Szubszidiaritás

Az értékelés megállapította, hogy az uniós termékbiztonsági szabályok kiegészítését célzó uniós termékfelelősségi szabályok hozzáadott értéke nem vitatott³⁰. A hibás termékek miatt kárt szenvedett személyek kártérítésére vonatkozó szabályok valójában megerősítik az uniós termékbiztonsági szabályokat. Mindkét szabályrendszer ugyanazt a szakpolitikai célt követi, azaz azt, hogy megvalósuljon egy működőképes belső árupiac, amely magas szintű fogyasztóvédelmet biztosít; mindkét szabályrendszer korszerűsítésre szorul.

Ez a javaslat a következők tekintetében biztosít jogbiztonságot: i. milyen termékek, vállalkozások és kártípusok tartoznak a termékfelelősségről szóló irányelv hatálya alá; valamint ii. a gyártók és a fogyasztók érdekeinek megfelelő egyensúlya az EU egészében. A hibás termékek miatt kárt szenvedett személyek kártérítésére vonatkozó egységes szabályrendszer nélkül a gyártók 27 különböző szabályrendszerrel szembesülnének. Ez eltérő szintű fogyasztóvédelmet eredményezne, és torzítaná a versenyt a különböző tagállamok vállalkozásai között.

• Arányosság

Ez a javaslat körültekintő egyensúlyt teremt az ipar és a fogyasztók érdekei között, amint azt a hatásvizsgálat 8. szakasza kifejti. A javaslat jogbiztonságot biztosít azzal kapcsolatban, hogy mely termékekre és vállalkozásokra vonatkozik objektív felelősség. A javaslat továbbá minden vállalkozást, köztük a nem uniós gyártókat is arra fogja ösztönözni, hogy a felelősségre vonás elkerülése érdekében csak biztonságos termékeket hozzanak forgalomba az uniós piacon. Ez pedig erősíteni fogja a termékbiztonságot.

A javaslat azt is biztosítani fogja, hogy az emberek ugyanolyan védelemben részesüljenek, függetlenül attól, hogy a számukra kárt okozó hibás termék materiális vagy digitális termék-e. Az uniós termékfelelősségi rendszer alkalmazási körének a szoftverszolgáltatókra, a termékeket lényegesen módosító vállalkozásokra, a meghatalmazott képviselőkre és a logisztikai szolgáltatókra történő konkrét kiterjesztése révén a károsultak nagyobb eséllyel kapnak kártérítést az elszenvedett kárért, és egyenlő versenyfeltételek jönnek létre a

³⁰ A termékfelelősségről szóló irányelv értékelése, [SWD\(2018\) 157](#), 60. o.

vállalkozások között. Azáltal, hogy a javaslat kitér az adatok elvesztése, megsemmisülése vagy romlása miatti anyagi veszteségekre, elismeri az adatok digitális korban betöltött jelentőségét. A javaslat azonban nem lépi túl a szükséges mértéket, ezért nem foglalkozik egyéb kártípusokkal, például a magánélet védelméhez vagy a hátrányos megkülönböztetéshez kapcsolódóan, amelyeket más jogszabályok megfelelőbben kezelnének.

A javaslat emellett nagyobb jogbiztonságot teremt, és Unió-szerte kiegyenlítettebb fogyasztóvédelmet valósít meg. összetett ügyekben a bizonyítási teher igazságosabban oszlik meg a károsultak és a gyártók között, növelve a sikeres kártérítési igény érvényesítésének esélyét. A bizonyítási teher megfordítása azonban nem merül fel, mivel ez jóval nagyobb felelősségi kockázatnak tenné ki a gyártókat, és akadályozhatná az innovációt, ami esetlegesen magasabb termékárakhoz és az innovatív termékekhez való korlátozottabb hozzáféréshez is vezethet.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

A javaslat formája irányelv, amely rugalmasságot biztosít a tagállamok számára ahhoz, hogy a szabályait zökkenőmentesen beépítsék a nemzeti rendszerekbe. Ez azért fontos, mert az irányelv szabályai szorosan összefüggnek a nemzeti polgári törvénykönyvekkel, és alaposan beépültek a nemzeti jogrendszerekbe. E javaslat célja, hogy teljes egészében felváltsa a termékfelelősségről szóló irányelvet. A termékfelelősségről szóló irányelv átdolgozás vagy módosító jogi aktus útján történő módosítása nem bizonyult megfelelőnek, tekintettel arra, hogy szinte minden cikk változtatást igényel.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése/célravezetőségi vizsgálata**

A termékfelelősségről szóló irányelv 2018. évi értékelése³¹ arra a következtetésre jutott, hogy a termékfelelősségről szóló irányelv összességében hatékony és releváns eszköz, de számos hiányossága van (lásd az 1.1. szakaszt).

Ezeket a megállapításokat figyelembe vették az e javaslatot alátámasztó hatásvizsgálat kidolgozásakor.

- **Konzultációk az érdekelt felekkel**

E javaslat előkészítése során a Bizottság az érdekelt felek széles körével konzultált, többek között uniós és nemzeti fogyasztói szervezetekkel és civil társadalmi szervezetekkel, ipari szövetségekkel, vállalkozásokkal, biztosítási szövetségekkel, ügyvédi irodákkal, tudományos szakértőkkel, a nyilvánosság tagjaival és a nemzeti hatóságokkal. A konzultációs

³¹ A termékfelelősségről szóló irányelv értékelése, [SWD\(2018\) 157](#).

tevékenységek keretében egy bevezető hatásvizsgálatra³², egy 12 hetes, célzott nyilvános konzultációra (amelyre 291 válasz érkezett be), az érdekelt felekkel tartott munkaértekezletre, a tagállamokkal tartott munkaértekezletre, valamint egy független tanácsadó által az érdekelt felekkel folytatott célzott konzultációra és interjúkra került sor.

Az alábbiakban található az érdekelt felek észrevételei a termékfelelősségről szóló irányelv felülvizsgálatának egyes konkrét célkitűzéseivel kapcsolatban.

- **Annak biztosítására irányuló célkitűzés, hogy a felelősségi szabályok tükrözzék a digitális korban és a körforgásos gazdaságban előállított termékek jellegét és kockázatait**
 - Az érdekelt felek többsége támogatta annak egyértelművé tételét, hogy a szoftver a termékfelelősségről szóló irányelv hatálya alá tartozó termék. Az ágazati érdekelt felek többsége azonban azt javasolta, hogy ezt inkább nem kötelező erejű iránymutatásokkal, mint a termékfelelősségről szóló irányelv jogalkotási felülvizsgálatával tegyék egyértelművé. Az érdekelt felek csoportjai között széles körű egyetértés volt azt illetően, hogy a termékek a kiberbiztonsági sebezhetőségek miatt is hibásnak tekinthetők. A nyilvános konzultáció válaszadóinak 70 %-a támogatta azt, hogy a gyártókat felelősségre lehessen vonni, ha nem biztosítják az ilyen sebezhetőségek kezeléséhez szükséges szoftverbiztonsági frissítéseket.
 - Az ipari érdekelt felek ellenezték az adatvédelmi jogsértésekért való objektív felelősségnek a termékfelelősségről szóló irányelvbe való belefoglalását, részben azért, mert az ilyen jogsértések esetén más jogszabályok – például az általános adatvédelmi rendelet – alapján már járhat kártérítés. A fogyasztói szervezetek, a hatóságok és a nem kormányzati szervezetek azonban fokozottabban támogatták, hogy ez bekerüljön az irányelvbe.
 - Az érdekelt felek valamennyi csoportja széles körben támogatta, hogy a termékeken lényeges módosításokat végző gazdasági szereplőket felelősségre lehessen vonni, ha a módosított termékek hibásak és kárt okoznak.
- **Annak biztosítására irányuló célkitűzés, hogy mindig legyen olyan uniós székhelyű személy, amely felelősséggel tartozik az Unión kívüli gyártóktól vásárolt hibás termékekért**

A nyilvános konzultáció során az összes válaszadó 64 %-a egyetértett vagy határozottan egyetértett azzal, hogy a termékfelelősségről szóló irányelvnek a közvetlenül nem uniós országokból vásárolt hibás termékek károkozása esetén biztosítania kell a fogyasztóvédelmet abban az esetben, ha nincs uniós székhelyű gyártó vagy importőr. Eltérő vélemények merültek fel azzal kapcsolatban, hogy lehetővé kell-e tenni a nem uniós gyártó meghatalmazott képviselőjének, a logisztikai szolgáltatónak vagy az online piactérnek a felelősségre vonását.

³² [Polgári jogi felelősség – a felelősségre vonatkozó szabályok hozzáigazítása a digitális korhoz és a mesterséges intelligenciához \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/euipo/patent/patent_en).

- **Arra irányuló célkitűzés, hogy összetett ügyekben enyhüljön a bizonyítási teher, valamint enyhüljenek a kárigény-érvényesítésre vonatkozó korlátozások, a gyártók és a fogyasztók közötti méltányos egyensúly biztosítása mellett**

- A nyilvános konzultáció során a válaszadók 77 %-a vélte úgy, hogy a műszaki szempontból összetett termékek nehézségeket okoznak a károsultra háruló bizonyítási teher tekintetében. Ez az arány jóval magasabb volt a fogyasztói szervezetek, a nem kormányzati szervezetek és a nyilvánosság tagjai körében (95 %), mint a vállalkozói és az ipari szervezetek körében (38 %). Az ipari érdekelt felek nyitottabbak voltak az információk felfedésére vonatkozó kötelezettségek és az összetett ügyekben felmerülő bizonyítási teher enyhítése, mint a bizonyítási teher megfordítása iránt, amelyet az innovációt károsító radikális megoldásnak tekintettek. Az ipari szervezetek, fogyasztói szervezetek legtöbb érdekelt fele és a jogi szakértők határozottan támogatták a termékfelelősségről szóló irányelv technológiasemleges megközelítésének megtartását. Az érdekelt felek többsége ellenezte a fejlesztési kockázatra alapított védekezési jogalap megszüntetését.
- A fogyasztói szervezetek, a nem kormányzati szervezetek és a nyilvánosság tagjai támogatták az 500 EUR-nál kisebb értékű vagyoni károk megtérítését akadályozó szabály eltörlését, és támogatták azon tízéves időszak meghosszabbítását, amely alatt a gyártók a forgalomba hozatalt követően felelősséggel tartoznak a hibás termékekért. Az ágazati érdekelt felek a korlátozások változatlanul hagyását támogatták.

- **Szakértői vélemények beszerzése és felhasználása**

A javaslat előkészítéséhez különösen két független tanulmány járult hozzá információkkal: az egyik az értékelés³³ részeként, a másik pedig a hatásvizsgálat³⁴ részeként készült. A Bizottság a felelősséggel és az új technológiákkal foglalkozó, 2018 és 2020 között működő szakértői csoport keretében szakértői véleményeket is gyűjtött a tudományos szférából, a fogyasztói csoportoktól, az ipartól és a nemzeti hatóságoktól.

A jogi elemzés az 1985 óta alkalmazott ítélkezési gyakorlaton, különösen az Európai Unió Bíróságának (EUB) szerteágazó ítélkezési gyakorlatán és számos publikáción³⁵ alapul.

- **Hatásvizsgálat**

Ezt a javaslatot a Bizottság minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatásaival összhangban készült hatásvizsgálat (SWD[xxxx]) támasztja alá. A Szabályozói Ellenőrzési Testület megvizsgálta a hatásvizsgálatot, és kedvező véleményt adott róla. A testület észrevételeinek figyelembevétele érdekében a hatásvizsgálatról felülvizsgálat készült, különösen a következők megfelelőbb kifejtésével: a feltárt problémák köre, a termékbiztonsági szabályoknak a termékkel összefüggő károkra gyakorolt hatása, az esetek alapforgatókönyv szerinti becslései,

³³ EY, Technopolis, VVA (2018), A termékfelelősségről szóló irányelv értékelését kísérő [tanulmány](#).

³⁴ CSES with Wavestone, CSIL (2022), Impact assessment study on the review of Product Liability Directive (Hatásvizsgálati tanulmány a termékfelelősségről szóló irányelv felülvizsgálatáról).

³⁵ Lásd a következő dokumentum 6. mellékletében található bibliográfiát: CSES with Wavestone, CSIL (2022), Impact assessment study on the review of Product Liability Directive (Hatásvizsgálati tanulmány a termékfelelősségről szóló irányelv felülvizsgálatáról).

az előnyben részesített alternatíva hatásai az érdekelt felek csoportjai szerinti bontásban, valamint a kezdeményezésnek a kkv-k szempontjából vett relevanciája.

A fellépés elmaradására vonatkozó alapfogatókönyv mellett a hatásvizsgálat három alternatívát határozott meg a digitális korról és a körforgásos gazdasággal kapcsolatos első probléma kezelésére, továbbá két alternatívát határozott meg a kártérítéshez jutás akadályaiival és a kártérítési igények érvényesítésének akadályaiival kapcsolatos második probléma kezelésére.

- Az **1a. alternatíva** biztosítaná, hogy az irányelv értelmében felelősség terhelje az olyan termékek gyártóit, amelyeknek a működéséhez szoftverekre vagy digitális szolgáltatásokra van szükség. A materiális alkotóelemek esetéhez hasonlóan a szóban forgó immateriális digitális elemek szolgáltatói a gyártóval egyetemlegesen felelnének. Ezen alternatíva szerint azonban az önálló szoftverek gyártói a termékfelelősségről szóló irányelv alapján nem tartoznának felelősséggel.
- Az **1b. alternatíva** az 1a. alternatíván alapulna, ráadásul minden releváns szoftvert önálló terméként foglalna magában, többek között magában foglalná a termékhez harmadik fél által hozzáadott szoftvert vagy az olyan önálló szoftvert is, amely maga is kárt okozhat (például orvostechnikai eszköz okostelefon-alkalmazása). Az irányelv értelmében azok a vállalkozások is felelősséggel tartoznának, amelyek lényegesen módosítanak egy terméket, és azt újra forgalomba hozzák. Ezen alternatíva szerint a nem uniós gyártó meghatalmazott képviselője vagy logisztikai szolgáltatója is felelősségre vonható lenne, ha az EU-ban nincs jelen importőr.
- Az **1c. alternatíva** magában foglalná az 1b. alternatíva intézkedéseit, valamint az alapvető jogokra kihatással lévő szoftvereket is. Az alapvető jogok megsértéséből – például az adatvédelmi incidensekből, a magánélet védelmének megsértéséből vagy (például MI-alapú toborzó szoftver által alkalmazott) hátrányos megkülönböztetésből – fakadó károk megtéríthetők lennének.
- A **2a. alternatíva** a következők harmonizálása révén enyhítené a fogyasztók bizonyítási terhet: i. arra vonatkozó szabályok, hogy a gyártók mikor kötelesek bíróság előtt felfedni a károsult számára a szükséges műszaki információkat; valamint ii. annak feltételei, hogy a nemzeti bíróságok vélelmezhesék, hogy a termék valóban hibás volt, vagy hogy valóban a hiba okozta a kárt, különösen olyan összetett ügyekben, amikor a felelősség nagyon nehezen bizonyítható. A 2a. alternatíva csökkentené a kárigény-érvényesítésre vonatkozó korlátozásokat (a vagyoni kár küszöbértékének megszüntetése és a felelősség időtartamának meghosszabbítása révén).
- A **2b. alternatíva** megfordítaná a bizonyítási terhet azzal a céllal, hogy amennyiben egy termék kárt okoz, a gyártónak kellene bizonyítania, hogy a termék nem hibás, és nem az okozta a kárt. Megszűnne a fejlesztési kockázatra alapított védekezési jogalap, amely mentesíti a gyártókat a felelősség alól, ha a legkorszerűbb ismeretek szerint a termék hibája nem volt felismerhető. A 2b. alternatíva tovább csökkentené a kárigény-érvényesítésre vonatkozó korlátozásokat (küszöbértékek és határidők).

A hatásvizsgálat az 1b. és a 2a. alternatívát jelölte meg az előnyben részesített alternatívák kombinációjaként.

Az 1b. alternatíva jogbiztonságot fog teremteni azzal kapcsolatban, hogy mely termékekre és gyártókra vonatkozik objektív felelősség, és minden gyártót – többek között a nem uniós

gyártókat is – arra fogja ösztönözni, hogy a felelősségre vonás elkerülése érdekében csak biztonságos termékeket hozzanak forgalomba az uniós piacon. Ez megerősíti a termékbiztonságot, emellett pozitív gazdasági és társadalmi hatásokkal fog járni. Azt is biztosítani fogja, hogy a fogyasztók ugyanolyan védelemben részesüljenek, ha hibás termékek okoznak számukra kárt, függetlenül attól, hogy a hiba a termék digitális vagy materiális alkotóelemeit érintette-e, illetve akkor, ha maga a hibás, önálló szoftver okoz számukra kárt. Azáltal, hogy a szoftverszolgáltatók, a meghatalmazott képviselők és a logisztikai szolgáltatók konkrétan az irányelv hatálya alá kerülnek, a károsultak nagyobb eséllyel juthatnak kártérítéshez, ugyanis nem kell bizonyítaniuk a gyártó vétkességét (az irányelv szerinti „objektív felelősség” elve miatt). A körforgásos üzleti modellekre vonatkozó egyértelműbb felelősségi szabályok jogbiztonságot teremtenek, ezáltal elősegítik az ilyen üzleti modellek előmozdítását, és így pozitív környezeti hatással járnak. Összességében az 1b. alternatíva mellett a károsultak éves kártérítése az alapforgatókönyvhöz képest várhatóan 0,15 millió EUR és 22,13 millió EUR közötti összeggel emelkedik. Ez a gyártók éves biztosítási díjainak kismértékű emelkedését eredményezné, amelyek – az alapforgatókönyvhöz képest mintegy 4,35 millió EUR és 8,69 millió EUR közötti összeggel emelkednének.

A 2a. alternatíva nagyobb jogbiztonságot teremt, és Uniószerre kiegyenlítettebb fogyasztóvédelmet valósít meg, ezáltal pozitív gazdasági és társadalmi hatással jár. Összetettebb esetekben a bizonyítási teher igazságosabban oszlik meg a károsultak és a gyártók között. Ez növelni fogja annak esélyét, hogy ilyen esetekben sikeres kártérítési igényt lehessen érvényesíteni. A kárigény-érvényesítés aránytalan akadályai csökkenni fognak. Összességében a 2a. alternatíva mellett a károsultak éves kártérítése az alapforgatókönyvhöz képest várhatóan 0,20 millió EUR és 43,54 millió EUR közötti összeggel emelkedik. Ez a gyártók éves biztosítási díjainak kismértékű emelkedését eredményezné, amelyek az alapforgatókönyvhöz képest mintegy 14,35 millió EUR és 28,71 millió EUR közötti összeggel emelkednének.

Az előnyben részesített alternatíva hozzá fog járulni az ENSZ fenntartható fejlődési céljaihoz, különösen a 3. fenntartható fejlődési célhoz (egészséges élet és jóllét) a károsultak egészségére és jóllétére gyakorolt pozitív társadalmi hatásai miatt, a 9. fenntartható fejlődési célhoz (az innováció előmozdítása) azáltal, hogy jogbiztonságot biztosít a vállalkozások számára az innovációhoz, valamint a 12. fenntartható fejlődési célhoz (felelős fogyasztás és termelés), a termékbiztonság lényeges módosítások esetén történő javítása révén.

- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

A termékfelelősségről szóló irányelv értékelése azt állapította meg, hogy a jelenlegi adminisztratív terhek nagyon alacsonyak, és nincs szükség egyszerűsítésre. A felelősségi szabályoknak a digitális korhoz és a körforgásos gazdasághoz való hozzáigazítása nem keletkeztet új adminisztratív költségeket a vállalkozások vagy a fogyasztók számára.

A javaslat méltányos egyensúlyt kíván teremteni az ipar és a fogyasztók érdekei között, különösen az olyan intézkedések elkerülése révén, amelyek megnehezíthetik a kkv-k számára az innovációt, vagy olyan többletköltségeket eredményezhetnek, amelyeket a kkv-k

nehezebben tudnak viselni. A javaslat nem mentesíti a mikrovállalkozásokat, és nem tartalmaz a kkv-kra vonatkozó konkrét kockázatsökkentő intézkedéseket sem, mivel a hibás termékek miatt károsult személyek megfelelő kártérítése nem tehető a felelősséggel tartozó vállalkozás méretétől függővé. Ez torzítaná a piaci szereplők közötti versenyt, ha a hasonló termékeket értékesítő vállalatokra eltérő felelősségi szabályok vonatkoznának.

- **Alapvető jogok**

A kárigény-érvényesítésre vonatkozó korlátozások csökkentése és az összetett ügyekben felmerülő bizonyítási teher enyhítése erősítené az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkében garantált, hatékony jogorvoslathoz való jogot.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A javaslatnak nincs az EU költségvetését érintő vonzata.

5. EGYÉB ELEMÉK

- **Végrehajtási tervek, valamint az ellenőrzés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

A tagállamok kötelesek az irányelvet 12 hónappal a hatálybalépését követően átültetni, és kötelesek közölni a Bizottsággal a nemzeti végrehajtási intézkedéseket. A Bizottság készen áll arra, hogy technikai támogatást nyújtson a tagállamoknak az irányelv végrehajtásához.

A Bizottság az irányelv hatálybalépését követő hat év elteltével felül fogja vizsgálni az irányelv alkalmazását és átültetését, és adott esetben jogalkotási módosításokat fog javasolni.

- **Magyarázó dokumentumok**

A javasolt irányelv harmonizálja a polgári jogi felelősségre vonatkozó jogot, emellett anyagi és eljárásjogi szabályokat egyaránt tartalmaz. A tagállamok különböző típusú jogi eszközöket alkalmazhatnak az irányelv átültetésére. Ezért indokolt, hogy a tagállamok az átültető intézkedéseikről szóló értesítéshez egy vagy több olyan dokumentumot mellékeljenek, amely – a tagállamoknak és a Bizottságnak a magyarázó dokumentumokról szóló, 2011. szeptember 28-i együttes politikai nyilatkozatával³⁶ összhangban – megmagyarázza az irányelv részei és az azt átültető nemzeti jogi eszközök megfelelő részei közötti összefüggést.

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

I. fejezet – Általános rendelkezések

Az I. fejezet meghatározza a javaslat tárgyát és hatályát, valamint a javaslatban használt fogalmakat. A termékfelelősség terminológiáját összhangba hozza az uniós termékbiztonsági kerettel azáltal, hogy a fogalommeghatározásokat – többek között a „gyártó” és a „forgalomba

³⁶ A tagállamok és a Bizottság 2011. szeptember 28-i együttes politikai nyilatkozata a magyarázó dokumentumokról (HL C 369., 2011.12.17., 14. o.).

hozatal” fogalom meghatározását – a 768/2008/EK határozattal³⁷ létrehozott új jogszabályi keret fogalom meghatározásaira alapozza. Emellett technológiasemleges módon reagál a termékek digitális korban tapasztalható valós helyzetére azáltal, hogy a termék fogalom meghatározásában szerepelteti a szoftvereket és digitális gyártási fájlokat, és egyértelművé teszi, hogy a kapcsolódó szolgáltatások mikor kezelendők a termék alkotóelemeiként. A megtéríthető kár fogalmát is kiterjeszti, hogy az magában foglalja az adatvesztést és az adatromlást is.

II. fejezet – A hibás termékekért való felelősségre vonatkozó különös rendelkezések

A II. fejezet megállapítja a gazdasági szereplőknek a hibás termékek által okozott károkért fennálló felelősségére irányadó szabályokat, valamint a természetes személyek kártérítésre jogosultságának feltételeit:

- Az annak megállapítására szolgáló teszt, hogy egy termék hibás-e – azaz a termék biztosította-e azt a biztonságot, amelyet a szélesebb vásárlóközönség jogosan elvárhat –, lényegében megegyezik a termékfelelősségről szóló irányelv szerintivel. Annak érdekében azonban, hogy tükröződjön a termékek digitális korban felmerülő változó jellege, valamint tükröződjön az EUB ítélkezési gyakorlata, a hiba értékelésekor a bíróságok által figyelembe veendő tényezők nem kimerítő felsorolása olyan tényezőkkel egészült ki, mint a termékek összekapcsoltsága vagy öntanulási funkciói.
- A hibás termékekért felelősségre vonható gazdasági szereplők köre figyelembe veszi az Unión kívül gyártott és az uniós piacon forgalomba hozott termékek növekvő jelentőségét, emellett biztosítja, hogy mindig legyen olyan uniós gazdasági szereplő, amellyel szemben kártérítési igényt lehet érvényesíteni. A javaslat nem érinti a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály szerinti, felelősség alóli feltételes mentességet, mivel a jogszabály csak olyan esetekben állapít meg felelősségi feltételeket, ha az online platform nem élvez mentességet. Ez a javaslat továbbá csak arra a konkrét esetre vonatkozik, amikor egy adott személy hibás termék miatt kárt szenved és kártérítést igényel, amely forgatókönyv nem tartozik a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály hatálya alá. A javaslat azt is egyértelművé teszi, hogy mikor vonhatók felelősségre a termékeket módosító gazdasági szereplők, például a körforgásos gazdaság üzleti modelljeivel összefüggésben.
- A bizonyítási teher a károsultakra hárul, akiknek bizonyítaniuk kell az általuk elszenvedett kárt, a termék hibáját és a kettő közötti ok-okozati összefüggést. A károsultak számára – különösen összetett ügyekben felmerülő – kihívások fényében azonban az ipari és a fogyasztói érdekek közötti méltányos egyensúly megteremtése érdekében enyhül a bizonyítási teher.
- A gazdasági szereplők – a termékfelelősségről szóló irányelvben foglaltakhoz hasonlóan – jogosultak arra, hogy bizonyos feltételek mellett mentesüljenek a felelősség alól, amelynek tekintetében rájuk hárul a bizonyítási teher. A mentességek kiigazításra kerülnek annak figyelembevételére érdekében, hogy a digitális korban előállított termékek a forgalomba hozatalt követően megváltozhatnak vagy

³⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 768/2008/EK határozata (2008. július 9.) a termékek forgalomba hozatalának közös keretrendszeréről, valamint a 93/465/EGK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 218., 2008.8.13., 82. o.).

megváltoztathatók. A gyártók számára Unió-szerte biztosított egyenlő versenyfeltételek, valamint az egységes fogyasztóvédelem érdekében a tudományos és műszaki szempontból nem felismerhető hibák tekintetében a gyártók számára biztosított mentességet valamennyi tagállamban alkalmazni kell, és a termékfelelősségről szóló irányelv szerinti eltérés lehetőségét nem szabad fenntartani.

III. fejezet – A felelősségre vonatkozó általános rendelkezések

A III. fejezet általánosabb jellegű felelősségi szabályokat állapít meg, amelyek közvetlenül a termékfelelősségről szóló, jelenleg hatályos irányelv szabályain alapulnak. Ez a fejezet előírja, hogy két vagy több felelős személy esetén azok egyetemleges felelősséggel tartoznak. Azt is előírja, hogy hibás termék károkozása esetén a harmadik felek közreműködése nem csökkenti a gyártó felelősségét, míg a károsult közreműködése igen. A fogyasztóvédelem szempontjából fontos, hogy a felelősség nem zárható ki, illetve nem korlátozható szerződés vagy egyéb jogszabályok útján. Ezért sem pénzügyi felső határok, sem pénzügyi alsó határok nem állapíthatók meg a kártérítésre vonatkozóan. Az eljárás megindítására vonatkozó hároméves határidő a termékfelelősségről szóló irányelvhez képest változatlan marad. A gazdasági szereplők a termékek forgalomba hozatalát követően tíz évig felelősséggel tartoznak a hibás termékekért, de a felpereseknek további öt év áll rendelkezésére olyan esetekben, ha a személyi sérülés tünetei lassan jelentkeznek, például hibás vegyi anyag vagy élelmiszer fogyasztása miatt.

IV. fejezet – Záró rendelkezések

A tagállamok kötelesek közzétenni a termékfelelősségre vonatkozó bírósági ítéleteket, hogy a termékfelelősségi szabályok összehangoltabb értelmezése érdekében a többi nemzeti bíróság figyelembe vehesse ezeket az ítéleteket. Ezek az átláthatósági intézkedések megkönnyítik az irányelv hatálybalépése után hat évvel esedékes bizottsági felülvizsgálatot is. Az átültetésre és a hatálybalépésre vonatkozó szokásos rendelkezések mellett a IV. fejezet a termékfelelősségről szóló irányelv hatályon kívül helyezéséről is rendelkezik, és átmeneti intézkedéseket határoz meg.

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE**a hibás termékekért való felelősségről**

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,
tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 114. cikkére,
tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,
a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,
tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére³⁸,
rendes jogalkotási eljárás keretében,
mivel:

- (1) A 85/374/EGK tanácsi irányelv³⁹ a hibás termékekért való felelősségre vonatkozó közös szabályokat állapít meg azzal a céllal, hogy megszüntesse a tagállamok jogrendszerei közötti olyan eltéréseket, amelyek torzíthatják a versenyt és befolyásolhatják az áruk belső piacon belüli mozgását, és amelyek a fogyasztók eltérő szintű védelmét eredményezik az ilyen termékek által okozott egészségkárosodással vagy vagyoni károkkal szemben.
- (2) Az érintett gazdasági szereplő objektív felelőssége marad az egyetlen eszköz a korszerű technológián alapuló gyártásban rejlő kockázatok méltányos megosztása problémájának megfelelő megoldására.
- (3) A 85/374/EGK irányelvet felül kell vizsgálni az új technológiákkal – többek között a mesterséges intelligenciával (MI), a körforgásos gazdaság új üzleti modelljeivel és az új globális ellátási láncokkal – kapcsolatos fejlemények fényében, amelyek következtetlenségekhez és jogbizonytalansághoz vezettek, különösen a „termék” kifejezés jelentését illetően. A 85/374/EGK irányelv alkalmazása során szerzett tapasztalatok arra is rámutattak, hogy a károsultak nehezen jutnak kártérítéshez a kártérítési igények érvényesítésének korlátozása, valamint a felelősség bizonyításához szükséges bizonyítékok összegyűjtésével kapcsolatos nehézségek miatt, különösen az egyre összetettebb műszaki és tudományos vonatkozások fényében. Ide tartoznak az új technológiákkal, többek között a mesterséges intelligenciával (MI) kapcsolatos kártérítési igények is. A felülvizsgálat ezért ösztönözni fogja az ilyen új technológiák, többek között az MI bevezetését és elterjedését, ugyanakkor biztosítani fogja, hogy a felperesek az érintett technológiától függetlenül azonos szintű védelemben részesülhessenek.

³⁸ HL C [...], [...], [...] o.

³⁹ A Tanács 85/374/EGK irányelve (1985. július 25.) a hibás termékekért való felelősségre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről (HL L 210., 1985.8.7., 29. o.).

- (4) A 85/374/EGK irányelv felülvizsgálatára az uniós és nemzeti szintű termékbiztonsági és piacfelügyeleti jogszabályokkal való összhang és következetesség biztosítása érdekében is szükség van. Ezen túlmenően a koherencia és a jogbiztonság biztosítása, valamint az Európai Unió Bírósága közelmúltbeli ítélkezési gyakorlatának figyelembevétele érdekében egyértelművé kell tenni az alapvető fogalmakat.
- (5) A szükséges módosítások kiterjedt jellegére tekintettel, valamint az egyértelműség és a jogbiztonság biztosítása érdekében a 85/374/EGK irányelvet hatályon kívül kell helyezni és egy új irányelvvel kell felváltani.
- (6) Annak biztosítása érdekében, hogy az Unió termékfelelősségi rendszere átfogó legyen, a hibás termékekért való objektív felelősséget minden ingó dologra alkalmazni kell, többek között azokban az esetekben, amikor azokat más ingó dolgokba építik be vagy ingatlanokban helyezik el.
- (7) A hibás termékekért való felelősség nem alkalmazandó a nukleáris balesetektől fakadó károkra, amennyiben az ilyen károkért való felelősség a tagállamok által megerősített nemzetközi egyezmények hatálya alá tartozik.
- (8) A magas és egységes szintű fogyasztóvédelmet biztosító valódi belső piac létrehozása, valamint a Bíróság ítélkezési gyakorlatának figyelembevétele érdekében az ezen irányelv hatálya alá tartozó kérdések tekintetében a tagállamok nem tarthatnak fenn, illetve nem vezethetnek be az ezen irányelvben foglalt rendelkezéseknél szigorúbb vagy kevésbé szigorú rendelkezéseket.
- (9) A tagállami jogrendszerek szerint a károsult kártérítési igényt érvényesíthet – nem a termékhibát érintő – szerződéses felelősség vagy szerződésen kívüli felelősség alapján, például garanciális felelősség vagy vétkességen alapuló felelősség alapján. Ide tartoznak [a mesterséges intelligenciával kapcsolatos felelősségről szóló (EU) .../... európai parlamenti és tanácsi irányelv] rendelkezései, amely irányelv közös szabályokat állapít meg az MI-rendszerek által okozott károkra vonatkozó, vétkességen alapuló kártérítési igényekkel összefüggésben az információk felfedésére és a bizonyítási teherre vonatkozóan. Ezeket a rendelkezéseket, amelyek többek között a fogyasztók hatékony védelmére vonatkozó célkitűzés elérését is szolgálják, ez az irányelv nem érinti.
- (10) Egyes tagállamokban a károsultak – különleges nemzeti felelősségi rendszer keretében – jogosultak lehetnek arra, hogy a gyógyszeripari termékek által okozott károkért kártérítési igényt érvényesítsenek, így a gyógyszeripari ágazatban már megvalósult a fogyasztók hatékony védelme. Az ilyen kárigény-érvényesítési jogot ez az irányelv továbbra sem érinti.
- (11) A 768/2008/EK európai parlamenti és tanácsi határozat⁴⁰ megállapítja a termékekre vonatkozó ágazati jogszabályokban alkalmazandó közös elveket és referencia-rendeleteket. Az ágazati jogszabályokkal való összhang biztosítása érdekében helyénvaló ezen irányelv egyes rendelkezéseit – különösen a fogalom meghatározásokat – az említett határozathoz igazítani.
- (12) A digitális korban a termékek lehetnek materiálisak vagy immateriálisak. Egyre gyakoribbak a piacon az olyan szoftverek, mint az operációs rendszerek, a belső vezérlőprogramok, a számítógépes programok, az alkalmazások vagy az MI-

⁴⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 768/2008/EK határozata (2008. július 9.) a termékek forgalomba hozatalának közös keretrendszeréről.

rendszerek, és egyre fontosabb szerepet töltenek be a termékbiztonság szempontjából. A szoftver önálló termékként forgalomba hozható és később alkotóelemként beépíthető más termékekbe, és a futtatásával képest kárt okozni. A jogbiztonság érdekében ezért egyértelművé kell tenni, hogy a szoftver az objektív felelősség alkalmazásához terméknek minősül, függetlenül a rendelkezésre bocsátásának vagy a felhasználásának módjától, és ezért függetlenül attól, hogy a szoftvert eszközön tárolják-e vagy felhőalapú technológiákon keresztül férnek ahhoz hozzá. A szoftver forráskódja azonban ezen irányelv alkalmazásában nem tekintendő terméknek, mivel ez csupán információ. A szoftver fejlesztőjét vagy gyártóját, beleértve az [(EU) .../... rendelet] (a mesterséges intelligenciáról szóló jogszabály) szerinti MI-rendszerek szolgáltatóit is, gyártónak kell tekinteni.

- (13) Az innováció vagy a kutatás akadályozásának elkerülése érdekében ez az irányelv nem alkalmazandó a nem kereskedelmi tevékenység során kifejlesztett vagy rendelkezésre bocsátott szabad és nyílt forráskódú szoftverekre. Ez különösen érvényes a nyíltan megosztott, szabadon hozzáférhető, használható, módosítható és terjeszthető szoftverekre, beleértve azok forráskódját és módosított verzióit is. Amennyiben azonban a szoftvert ár ellenében bocsátják rendelkezésre, vagy a személyes adatokat nem kizárólag a szoftver biztonságának, kompatibilitásának vagy interoperabilitásának javítására használják, és ezért kereskedelmi tevékenység keretében bocsátják rendelkezésre, az irányelv alkalmazandó.
- (14) A digitális gyártási fájlokat, amelyek gépek vagy szerszámok – például fűrők, esztergagépek, malmok és 3D nyomtatók – automatizált vezérlésének lehetővé tétele révén egy materiális eszköz előállításához szükséges funkcionális információkat tartalmaznak, terméknek kell tekinteni annak érdekében, hogy biztosítható legyen a fogyasztóvédelem olyan esetekben, amikor ezek a fájlok hibásak. A kétségek eloszlatása érdekében azt is egyértelművé kell tenni, hogy a villamos energia termék.
- (15) Egyre gyakoribbá válik, hogy a digitális szolgáltatásokat oly módon integrálják a termékbe, illetve oly módon kapcsolják össze a termékkel, hogy a szolgáltatás hiánya megakadályozná, hogy a termék ellássa egyik funkcióját, például forgalmi adatok navigációs rendszerben történő folyamatos rendelkezésre bocsátását. Bár ez az irányelv nem szolgáltatásokra alkalmazandó, az objektív felelősséget ki kell terjeszteni az említett digitális szolgáltatásokra, mivel azok ugyanolyan mértékben meghatározzák a termék biztonságosságát, mint a fizikai vagy digitális alkotóelemek. Az ilyen kapcsolódó szolgáltatásokat azon termék alkotóelemének kell tekinteni, amellyel össze vannak kapcsolva, amennyiben az adott termék gyártójának ellenőrzése alatt állnak abban az értelemben, hogy azokat maga a gyártó bocsátja rendelkezésre, vagy hogy a gyártó azokat ajánlja, vagy más módon befolyásolja azok harmadik fél általi rendelkezésre bocsátását.
- (16) Az immateriális javak növekvő relevanciájának és értékének elismeréseként az adatvesztésért vagy adatromlásért – például a merevlemezeiről törölt tartalmakért – is járnia kell kártérítésnek, beleértve az adatok visszanyerésének vagy helyreállításának költségeit is. Következésképpen a fogyasztók védelme nemcsak halálesetből vagy személyi sérülésből, például temetési vagy orvosi költségekből vagy kiesett jövedelemből, valamint vagyoni kárból fakadó anyagi veszteségek esetén, hanem adatvesztés vagy adatromlás esetén is kártérítést tesz szükségessé. Mindazonáltal ez az

irányelv nem érinti az (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁴¹, a 2002/58/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁴², az (EU) 2016/680 európai parlamenti és tanácsi irányelv⁴³, valamint az (EU) 2018/1725 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁴⁴ megsértése miatti kártérítést.

- (17) A jogbiztonság érdekében egyértelművé kell tenni, hogy a személyi sérülés magában foglalja a lelki egészség orvosilag elismert károsodását is.
- (18) Míg a tagállamoknak teljes körű és megfelelő kártérítést kell biztosítaniuk a halálesetből, személyi sérülésből, vagyoni kárból vagy javak megsemmisüléséből, valamint adatvesztésből vagy adatromlásból fakadó valamennyi anyagi veszteségért, a tagállamoknak meg kell állapítaniuk a kártérítés kiszámítására vonatkozó szabályokat. Ez az irányelv továbbá nem érintheti a nem vagyoni kárra vonatkozó nemzeti szabályokat.
- (19) A fogyasztók védelme érdekében a természetes személyek tulajdonát képező javakat ért károkat meg kell téríteni. Mivel egyre gyakoribb, hogy saját tulajdonú javakat magán- és szakmai célokra egyaránt használnak, helyénvaló rendelkezni az ilyen vegyes használatú javakban okozott károk megtérítéséről. Tekintettel arra, hogy ezen irányelv célja a fogyasztók védelme, a kizárólag szakmai célokra használt javakat ki kell zárni az irányelv hatálya alól.
- (20) Ezt az irányelvet a kereskedelmi tevékenység során – akár ellenérték fejében, akár díjmentesen – forgalomba hozott vagy adott esetben használatba vett termékekre kell alkalmazni, például a szponzorálási kampány keretében rendelkezésre bocsátott termékekre vagy a közpénzből finanszírozott szolgáltatás nyújtása céljából gyártott termékekre, mivel ez a rendelkezésre bocsátási mód továbbra is gazdasági vagy üzleti jellegű.
- (21) Ez az irányelv nem érintheti a nemzeti szinten rendelkezésre álló különböző jogorvoslati eszközöket, akár az (EU) 2020/1828 európai parlamenti és tanácsi irányelv⁴⁵ szerinti bírósági eljárások, peren kívüli megoldások, alternatív vitarendezés vagy képviseleti keresetek keretében, akár a nemzeti kollektív jogorvoslati rendszerek keretében tartoznak.
- (22) A fogyasztók egészségének és javainak védelme érdekében a termék hibáját nem a használatra való alkalmasság hiánya, hanem a széles vásárlóközönség által jogosan

⁴¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 119., 2016.5.4., 1. o.).

⁴² Az Európai Parlament és a Tanács 2002/58/EK irányelve (2002. július 12.) az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről, feldolgozásáról és a magánélet védelméről (HL L 201., 2002.7.31., 37. o.).

⁴³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/680 irányelve (2016. április 27.) a személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében a természetes személyek védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről (HL L 119., 2016.5.4., 89. o.).

⁴⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1725 rendelete (2018. október 23.) a természetes személyeknek a személyes adatok uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek általi kezelése tekintetében való védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 45/2001/EK rendelet és az 1247/2002/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 295., 2018.11.21., 39. o.).

⁴⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/1828 irányelve (2020. november 25.) a fogyasztók kollektív érdekeinek védelmére irányuló képviseleti keresetekről és a 2009/22/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 409., 2020.12.4., 1. o.).

elvárható biztonság hiánya alapján kell meghatározni. A hiba értékelése keretében objektív elemzést kell végezni, és az értékelés nem hivatkozhat bármely adott személy által jogosan várható biztonságra. A széles vásárlóközönség által jogosan várható biztonságot többek között a kérdéses termék rendeltetésének, objektív jellemzőinek és tulajdonságainak, valamint azon felhasználói csoport konkrét elvárásainak figyelembevételével kell értékelni, amelynek a terméket szánják. Egyes termékek, például az életfenntartó orvostechnikai eszközök különösen nagy kockázattal járnak a személyek számára, és ezért különösen szigorú biztonsági elvárásokat keletkeztetnek. Ezen elvárások figyelembevétele érdekében lehetővé kell tenni a bíróságok számára, hogy a termék tényleges hibájának megállapítása nélkül megállapítsák, hogy az hibás, amennyiben ugyanahhoz a gyártási sorozathoz tartozik, mint egy már bizonyítottan hibás termék.

- (23) Az egymással összekapcsolt termékek egyre elterjedtebbé válásának tükrözése érdekében a termék biztonságosságának értékelése során figyelembe kell venni más termékeknek a kérdéses termékre gyakorolt hatásait is. Figyelembe kell venni azt is, hogy a termék biztonságosságára milyen hatást gyakorol a telepítés utáni tanulási képessége, azon jogos elvárás tükrözése érdekében, hogy a termék szoftvere és az annak alapjául szolgáló algoritmusok tervezése oly módon történjen, hogy megakadályozza a termék veszélyes viselkedését. Annak tükrözése érdekében, hogy a digitális korban számos termék a forgalomba hozatal időpontján túl is a gyártó ellenőrzése alatt marad, a termék biztonságosságának értékelésekor azt az időpontot is figyelembe kell venni, amikor a termék kikerül a gyártó ellenőrzése alól. Egy termék a kiberbiztonsági sebezhetősége miatt is hibásnak minősülhet.
- (24) Annak érdekében, hogy tükröződjön a terméknek a termékbiztonsági és piacfelügyeleti jogszabályok szempontjából vett relevanciája a széles vásárlóközönség által jogosan várható biztonsági szint meghatározásához, egyértelművé kell tenni, hogy az említett értékelés során a biztonsági követelményeket – többek között a biztonság szempontjából releváns kiberbiztonsági követelményeket – és a szabályozó hatóságok beavatkozásait, például a termékviSSzahívásokat, illetve a gazdasági szereplők beavatkozásait is figyelembe kell venni. Ezek a beavatkozások azonban önmagukban nem alapozhatják meg a hiba vélelmét.
- (25) A fogyasztói döntések és az innováció ösztönzése érdekében a jobb termék létezése vagy későbbi forgalomba hozatala önmagában nem vezethet a termék hibájának megállapításához. Hasonlóképpen, egy termék frissítésének vagy fejlesztésének rendelkezésre bocsátása önmagában nem vezethet annak megállapításához, hogy a termék korábbi verziója hibás.
- (26) A fogyasztó védelme megköveteli, hogy a gyártási folyamatban részt vevő bármely gyártó felelősségre vonható legyen, amennyiben a terméke vagy az általa rendelkezésre bocsátott alkotóelem hibás. Amennyiben a gyártó egy másik gyártótól származó hibás alkotóelemet épít be egy termékbe, a károsult számára lehetővé kell tenni, hogy ugyanazon kárért kártérítést igényeljen a termék vagy az alkotóelem gyártójától.
- (27) Annak biztosítása érdekében, hogy a károsultak kártérítési igénye érvényesíthető legyen abban az esetben, ha a gyártó az Unión kívül rendelkezik székhellyel, lehetővé kell tenni a termék importőrnek és a gyártó meghatalmazott képviselőjének a felelősségre vonását. A piacfelügyelettel kapcsolatos gyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy az ellátási láncokban néha olyan gazdasági szereplők is közreműködnek, amelyek újszerű formája azzal jár, hogy a hatályos jogi keret szerint

nem illeszkednek könnyen a hagyományos ellátási láncokba. Ez különösen igaz bizonyos logisztikai szolgáltatók esetében, amelyek számos olyan feladatot ellátnak, mint az importőrök, de amelyek nem feltétlenül felelnek meg minden esetben az importőr uniós jogban alkalmazott hagyományos meghatározásának. Tekintettel arra, hogy a logisztikai szolgáltatók a termékbiztonsági és piacfelügyeleti keretben – különösen az (EU) 2019/1020 európai parlamenti és tanácsi rendeletben⁴⁶ – gazdasági szereplők szerepét töltik be, lehetővé kell tenni a felelősségre vonásukat, de e szerep kiegészítő jellegére tekintettel csak akkor vonhatók felelősségre, ha az importőr vagy a meghatalmazott képviselő nem rendelkezik uniós székhellyel. A gyártókra, importőrökre, meghatalmazott képviselőkre és logisztikai szolgáltatókra való hatékony felelősség-áthárítás érdekében lehetővé kell tenni, hogy a forgalmazók csak akkor legyenek felelősségre vonhatók, ha nem neveznek meg haladéktalanul megfelelő, uniós székhelyű gazdasági szereplőt.

- (28) Az online értékesítés egyenletesen és rendületlenül növekszik, új üzleti modelleket és az online platformokhoz hasonló új szereplőket hozva létre a piacon. [A digitális szolgáltatások egységes piacáról szóló [(EU) .../...] rendelet (a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály)] és [az általános termékbiztonságról szóló [(EU) .../...] rendelet] szabályozza többek között az online platformok felelősségét és elszámoltathatóságát az illegális tartalmak, például termékek tekintetében. Abban az esetben, ha az online platformok a hibás termék tekintetében gyártói, importőri vagy forgalmazói szerepet töltenek be, ugyanolyan feltételek mellett kell felelősséggel tartozniuk, mint az ilyen gazdasági szereplőknek. Amikor az online platformok csupán közvetítő szerepet töltenek be a kereskedők és a fogyasztók közötti termékértékesítésben, a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály szerinti, felelősség alóli feltételes mentesség hatálya alá tartoznak. A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály azonban megállapítja, hogy azok az online platformok, amelyek lehetővé teszik a fogyasztók számára, hogy távollevők között kötött szerződést létesítsenek kereskedőkkel, nem mentesülnek a fogyasztóvédelmi jog szerinti felelősség alól, amennyiben a terméket oly módon kínálják értékesítésre, illetve másként lehetővé teszik az adott ügylet lebonyolítását, hogy az átlagfogyasztó úgy vélje, hogy a terméket maga az online platform, illetve az online platform felügyelete vagy ellenőrzése alatt eljáró kereskedő bocsátja rendelkezésre. Ezen elvnek megfelelően, ha az online platformok értékesítésre kínálják a terméket vagy másként lehetővé teszik az adott ügyletet, lehetővé kell tenni számukra, hogy ezen irányelv alapján ugyanúgy felelősségre vonhatók legyenek, mint a forgalmazók. Ez azt jelenti, hogy kizárólag akkor tartoznának felelősséggel, ha értékesítésre kínálják a terméket vagy másként lehetővé teszik az adott ügyletet, és kizárólag akkor, ha az online platform nem azonosítja azonnal az Unióban székhellyel rendelkező, érintett gazdasági szereplőt.
- (29) A lineáris gazdaságról a körforgásos gazdaságra való átállás során a terméktervezés úgy történik, hogy azok tartósabbá, újrafelhasználhatóbbá, javíthatóbbá és korszerűsíthetőbbé váljanak. Az Unió a termékek és alkotóelemek működőképességét meghosszabbító innovatív és fenntartható gyártási és fogyasztási módokat is támogat, például az újragyártást, a felújítást és a javítást⁴⁷. Emellett a termékek

⁴⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1020 rendelete (2019. június 20.) a piacfelügyeletről és a termékek megfelelőségéről, valamint a 2004/42/EK irányelv, továbbá a 765/2008/EK és a 305/2011/EU rendelet módosításáról (HL L 169., 2019.6.25., 1. o.).

⁴⁷ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – A tisztább és versenyképesebb Európát szolgáló, körforgásos gazdaságra vonatkozó új cselekvési terv, COM(2020) 98 final.

szoftvermódosítások – többek között fejlesztések – révén lehetővé teszik a módosítást. Ha egy termék az eredeti gyártó ellenőrzésén kívül lényegesen módosul, új terméknek minősül, és lehetővé kell tenni, hogy a lényeges módosítást végző személy felelősségre vonható legyen a módosított termék gyártójaként, mivel a vonatkozó uniós jogszabályok értelmében felelősséggel tartozik a termék biztonsági követelményeknek való megfeleléséért. Azt, hogy a módosítás jelentős-e, a vonatkozó uniós és nemzeti biztonsági jogszabályokban megállapított kritériumok alapján kell meghatározni, ilyenek például azok a módosítások, amelyek megváltoztatják az eredeti rendeltetés szerinti funkciókat vagy befolyásolják a termék alkalmazandó biztonsági követelményeknek való megfelelését. A körforgásos gazdaságban felmerülő kockázatok méltányos megosztása érdekében a lényeges módosítást végző gazdasági szereplőt mentesíteni kell a felelőség alól, ha bizonyítani tudja, hogy a kár a terméknek a módosítás által nem érintett részéhez kapcsolódik. A lényeges módosítással nem járó javításokat vagy egyéb műveleteket végző gazdasági szereplők nem vonhatók felelősségre ezen irányelv szerint.

- (30) Tekintettel arra, hogy a gazdasági szereplőket vétkességtől függetlenül felelőség terheli, valamint a kockázatok méltányos megosztása érdekében a hibás termék által okozott kárért kártérítést igénylő károsult hárul a kár, a termékhiba és a kettő közötti ok-okozati összefüggés bizonyítása. A károsultak azonban gyakran jelentős hátrányban vannak a gyártókhöz képest a termék gyártási és működési módjára vonatkozó információkhoz való hozzáférés és azok megértése tekintetében. Ez az információs aszimmetria veszélyeztetheti a kockázatok méltányos megosztását, különösen a műszaki vagy tudományos szempontból összetett ügyekben.
- (31) Ezért a felperesek számára meg kell könnyíteni a bírósági eljárások során felhasználandó bizonyítékokhoz való hozzáférést, ugyanakkor biztosítani kell, hogy a hozzáférés a szükséges és arányos hozzáférésre korlátozódjon, valamint hogy a bizalmas információk és az üzleti titkok védelemben részesüljenek. E bizonyítékoknak magukban kell foglalniuk azokat a dokumentumokat is, amelyeket az alperesnek újonnan kell létrehoznia a rendelkezésre álló bizonyítékok összeállításával vagy besorolásával.
- (32) Az (EU) 2016/943 európai parlamenti és tanácsi irányelv⁴⁸ szerinti üzleti titkok tekintetében a nemzeti bíróságokat fel kell hatalmazni arra, hogy az eljárás során és azt követően konkrét intézkedéseket hozzanak az üzleti titkok bizalmas jellegének biztosítása érdekében, egyúttal méltányos és arányos egyensúlyt teremtve az üzleti titok jogosultjának a titoktartáshoz fűződő érdeke és a károsult érdeke között. Ezen intézkedések közé kell tartozniuk legalább azoknak az intézkedéseknek, amelyek az üzleti titkokat vagy állítólagos üzleti titkokat tartalmazó dokumentumokhoz és a meghallgatásokhoz való hozzáférést korlátozott számú személyre szűkítik, vagy lehetővé teszik a szerkesztett dokumentumokhoz vagy a meghallgatások átírataihoz való hozzáférést. Az említett intézkedésekről való döntés meghozatalakor a nemzeti bíróságoknak figyelembe kell venniük a következőket: i. a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jog biztosításának szükségessége; ii. a felek és adott esetben harmadik felek jogos érdekei; valamint iii. az említett intézkedések elrendeléséből vagy elutasításából fakadó, a feleket és adott esetben harmadik feleket érő esetleges károk.

⁴⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/943 irányelve (2016. június 8.) a nem nyilvános know-how és üzleti információk (üzleti titkok) jogosulatlan megszerzésével, hasznosításával és felfedésével szembeni védelemről (HL L 157., 2016.6.15., 1. o.).

- (33) A felperesre háruló bizonyítási terhet is csökkenteni kell, feltéve, hogy bizonyos feltételek teljesülnek. A megdönthető ténybeli vélelmek a felperes bizonyítási nehézségeinek enyhítésére szolgáló közös mechanizmusnak minősülnek, és lehetővé teszik a bíróság számára, hogy a hiba vagy az ok-okozati összefüggés fennállását egy másik, bizonyított tény fennállására alapítsa, az alperes jogainak védelme mellett. Az információk felfedésére vonatkozó kötelezettség betartásának ösztönzése érdekében a nemzeti bíróságoknak vélelmezniük kell a termék hibáját, amennyiben az alperes elmulasztja e kötelezettség betartását. A fogyasztók és a vásárlóközönség károkozás kockázatától való védelme érdekében számos jogszabályi és kötelező biztonsági követelmény elfogadására került sor. A termékbiztonsági szabályok és a felelősségi szabályok közötti szoros kapcsolat megerősítése érdekében az említett követelményeknek való meg nem felelésnek a hiba véelmét is kell eredményeznie. Ez többek között olyan esetekben merül fel, amikor a terméket nem látták el az uniós vagy a nemzeti jog alapján előírt, a termék működésére vonatkozó információk naplózásához szükséges eszközökkel. Ugyanez alkalmazandó nyilvánvaló működési hiba – például rendeltetésszerű használat során felrobbant üvegpalack – esetén is, ugyanis szükségtelenül nagy terhet jelent annak megkövetelése a felperestől, hogy bizonyítsa a hibát, ha a körülmények olyanok, hogy a hiba létezése nem vitatott.
- (34) A nemzeti bíróságoknak továbbá vélelmezniük kell a termék hibáját, vagy a kár és a hiba közötti ok-okozati összefüggést, vagy mindkettőt, amennyiben az alperes által közölt információk ellenére a felperes az ügy műszaki vagy tudományos szempontból vett összetettsége miatt rendkívül nehezen tudná bizonyítani a termék hibáját vagy az ok-okozati összefüggést, vagy mindkettőt. Ilyen ügyekben a bizonyítás megkövetelése veszélyeztetné a kártérítéshez való jog tényleges érvényesülését. Ezért tekintettel arra, hogy a gyártók szaktudással rendelkeznek, és a károsultnál tájékozottabbak, a gyártóknak kell megdönteniük a vélelmet. A műszaki vagy tudományos összetettséget a nemzeti bíróságoknak eseti alapon, különböző tényezők figyelembevételével kell meghatározniuk. Ilyen tényező többek között a termék, például az innovatív orvostechikai eszköz összetett jellege; az alkalmazott technológia, például a gépi tanulás összetett jellege; a felperes által elemzendő információk és adatok összetett jellege; valamint az ok-okozati összefüggés összetett jellege, például egy adott gyógyszeripari termék vagy élelmiszer és az egészségi állapot kialakulása közötti összefüggés, vagy egy olyan összefüggés, amelynek bizonyításához a felperesnek el kellene magyaráznia egy adott MI-rendszer belső működését. A túlzott nehézségek értékelését a nemzeti bíróságoknak szintén eseti alapon kell elvégezniük. Míg a felperesnek érveket kell felhoznia a túlzott nehézségek igazolására, az ilyen nehézségek bizonyítása nem követelhető meg. Például egy MI-rendszerrel kapcsolatos kereset esetében – ahhoz, hogy a bíróság eldönthesse, hogy túlzott nehézségek állnak-e fenn – a felperestől nem követelhető meg, hogy magyarázza el az MI-rendszer sajátos jellemzőit, sem pedig azt, hogy ezek a jellemzők miként nehezítik meg az ok-okozati összefüggés megállapítását. Az alperes számára lehetőséget kell biztosítani a túlzott nehézségek fennállásának vitatására.
- (35) A méltányos kockázatmegosztás fenntartása és a bizonyítási teher megfordításának elkerülése érdekében azonban a vélelem alkalmazásához a felperestől meg kell követelni, hogy kellően releváns bizonyítékok alapján igazolja azt, hogy a termék valószínűleg hibás volt, amennyiben a felperes nehézségei a hiba bizonyításával kapcsolatosak, vagy azt, hogy a kárt valószínűleg a hiba okozta, amennyiben a felperes nehézségei az ok-okozati összefüggés bizonyításával kapcsolatosak.

- (36) A méltányos kockázatmegosztás érdekében a gazdasági szereplőket mentesíteni kell a felelősség alól, ha bizonyítani tudják konkrét mentesítő körülmények fennállását. Nem vonhatók felelősségre, ha bizonyítani tudják, hogy akaratuk ellenére a termék más személy miatt került ki a gyártási folyamatból, vagy hogy a termék hibájának éppen a kötelező előírásoknak való megfelelés volt az oka.
- (37) A forgalomba hozatal vagy használatbavétel időpontja általában az az időpont, amikor a termék kikerül a gyártó ellenőrzése alól, míg a forgalmazók esetében az az időpont, amikor a terméket forgalomba hozzák. Ezért a gyártókat mentesíteni kell a felelősség alól, ha bizonyítani tudják, hogy a kárt okozó hiba valószínűleg nem állt fenn a termék forgalomba hozatalakor vagy használatbavételkor, vagy azt követően keletkezett. Mivel azonban a digitális technológiák lehetővé teszik a gyártók számára, hogy a termék forgalomba hozatalának vagy használatbavételének időpontját követően is ellenőrzést gyakoroljanak, a gyártóknak továbbra is felelősséggel kell tartozniuk az ellenőrzésük alatt álló szoftverek vagy a kapcsolódó – akár fejlesztések vagy frissítések, akár gépi tanulási algoritmusok formájában biztosított – szolgáltatások következtében később bekövetkező hibákért. Az ilyen szoftvereket vagy a kapcsolódó szolgáltatásokat a gyártó ellenőrzése alá tartozónak kell tekinteni, amennyiben azokat a gyártó bocsátja rendelkezésre, vagy amennyiben a gyártó engedélyezi azokat, vagy más módon befolyásolja azok harmadik fél általi rendelkezésre bocsátását.
- (38) Ha a termék hibája a kiberbiztonsági sebezhetőségek kezeléséhez és a termék biztonságosságának fenntartásához szükséges szoftverfrissítések vagy -fejlesztések hiányát jelenti, korlátozni kell a gazdasági szereplők azon lehetőségét is, hogy elkerüljék a felelősségre vonást annak bizonyítása révén, hogy a hiba a termék forgalomba hozatalát vagy használatbavételét követően merült fel. Ezek a sebezhetőségek oly módon befolyásolhatják a terméket, hogy az ezen irányelv értelmében kárt okoz. Elismerve, hogy a gyártóknak az uniós jog – például az (EU) 2017/745 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁴⁹ – szerint a termékek teljes életciklusa alatt felelősséggel kell tartozniuk a termékek biztonságosságáért, a gyártóknak felelősséggel kell tartozniuk az abból fakadó károkért is, ha nem bocsátják rendelkezésre azokat a szoftverbiztonsági frissítéseket vagy fejlesztéseket, amelyek a termék sebezhetőségének a változó kiberbiztonsági kockázatokkal szembeni kezeléséhez szükségesek. Ez a felelősség nem alkalmazandó, ha az ilyen szoftver rendelkezésre bocsátása vagy telepítése a gyártó ellenőrzésén kívül esik, például ha a termék tulajdonosa nem telepíti a termék biztonsági szintjének biztosítása vagy fenntartása céljából rendelkezésre bocsátott frissítést vagy fejlesztést.
- (39) A méltányos kockázatmegosztás érdekében a gyártókat abban az esetben is mentesíteni kell a felelősség alól, ha bizonyítják, hogy amíg a termék az ellenőrzésük alá tartozott, a rendelkezésre álló objektív ismeretek legmagasabb szintjére – nem pedig a tényleges ismereteikre – hivatkozással meghatározott tudományos és műszaki ismeretek állása olyan volt, hogy a hiba létezése nem volt felismerhető.
- (40) Felmerülhetnek olyan helyzetek, amikor két vagy több fél felel ugyanazon kárért, különösen akkor, ha egy hibás alkotóelemet kárt okozó termékbe építenek be. Ilyen esetben lehetővé kell tenni a károsult számára, hogy kártérítést igényeljen a hibás

⁴⁹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/745 rendelete (2017. április 5.) az orvostechnikai eszközökről, a 2001/83/EK irányelv, a 178/2002/EK rendelet és az 1223/2009/EK rendelet módosításáról, valamint a 90/385/EGK és a 93/42/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 117., 2017.5.5., 1. o.).

alkotóelemet a termékébe beépítő gyártótól és magától a hibás alkotóelem gyártójától is. A fogyasztóvédelem biztosítása érdekében ilyen helyzetekben valamennyi félnek egyetemleges felelősséggel kell tartoznia.

- (41) Felmerülhetnek olyan helyzetek, amikor a potenciálisan felelős gazdasági szereplőtől eltérő személyek – például egy termék kibebiztonsági sebezhetőségét kihasználó harmadik fél – cselekményei és mulasztásai a termék hibáján felül az elszenvedett kár okához is hozzájárulnak. A fogyasztóvédelem érdekében, ha egy termék hibás, például olyan sebezhetőség miatt, amely a termék a széles vásárlóközönség által jogosan elvárható biztonsági szinthez képest kevésbé biztonságos, a gazdasági szereplő felelőssége nem csökkenhet az ilyen cselekmények vagy mulasztások következtében. Lehetővé kell tenni azonban a gazdasági szereplő felelősségének csökkentését vagy elutasítását, ha maguknak a károsultaknak a gondatlansága járult hozzá a kár okához.
- (42) A fogyasztóvédelem célkitűzését veszélyeztetné, ha a gazdasági szereplő felelősségét szerződéses rendelkezések útján korlátozni lehetne vagy ki lehetne zárni. Ezért a szerződéses eltérések nem engedélyezhetők. Ugyanezen okból kifolyólag nemzeti jogi rendelkezések nem korlátozhatják, illetve nem zárhatják ki a felelősséget, például a gazdasági szereplő felelősségére vonatkozó pénzügyi felső határok megállapításával.
- (43) Tekintettel arra, hogy a termékek idővel elöregednek, és a tudomány és a technológia fejlődésének megfelelően szigorúbb biztonsági normák kidolgozására kerül sor, nem lenne észszerű a gyártókat korlátlan időre felelőssé tenni termékeik hibájáért. Ezért a felelősségre észszerű időtartamot, azaz a forgalomba hozatalt követő tíz évet kell alkalmazni, a bírósági eljárások során folyamatban lévő keresetek sérelme nélkül. A kártérítési lehetőség indokolatlan megtagadásának elkerülése érdekében az elévülési időnek 15 évnek kell lennie azokban az esetekben, amikor a személyi sérülés tünetei – orvosi bizonyítékok szerint – lassan jelentkeznek.
- (44) Mivel a lényegesen módosított termékek alapvetően új termékek, az elévülési időnek újra kell kezdődnie a termék lényeges módosítását követően, például olyan újragyártás eredményeként, amely oly módon módosít egy adott terméket, hogy az befolyásolhatja a termék alkalmazandó biztonsági követelményeknek való megfelelését.
- (45) Ezen irányelv nemzeti bíróságok általi harmonizált értelmezésének megkönnyítése érdekében a tagállamok számára elő kell írni a termékfelelőség tekintetében releváns bírósági ítéletek közzétételét.
- (46) A Bizottságnak el kell végeznie ezen irányelv értékelését. Az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság között létrejött, a jogalkotás minőségének javításáról szóló intézményközi megállapodás⁵⁰ (22) bekezdése alapján ennek az értékelésnek a hatékonyság, az eredményesség, a relevancia, a koherencia és az uniós hozzáadott érték öt kritériumán kell alapulnia, és alapot kell biztosítania a további lehetséges mérések hatásvizsgálatához. A jogbiztonság érdekében ez az irányelv nem alkalmazandó az irányelv átültetésének időpontja előtt az uniós piacon forgalomba hozott vagy használatba vett termékekre. Átmeneti intézkedésekről kell rendelkezni annak érdekében, hogy biztosítható legyen a 85/374/EGK irányelv szerinti folyamatos felelőség az említett időpont előtt forgalomba hozott vagy használatba vett hibás termékek által okozott károkért.

⁵⁰ Intézményközi megállapodás (2016. április 13.) az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság között a jogalkotás minőségének javításáról (HL L 123., 2016.5.12., 1. o.).

- (47) Mivel ezen irányelv célkitűzéseit – nevezetesen a belső piac működésének, a torzulásmentes versenynek és a fogyasztóvédelem magas szintjének biztosítását – a tagállamok az árupiac uniós jellege miatt nem tudják kielégítően megvalósítani, a közös felelősségi szabályok harmonizációs hatása miatt ezek célkitűzések azonban az Unió szintjén jobban megvalósíthatók, az Unió intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez az irányelv nem lépi túl az e célkitűzések eléréséhez szükséges mértéket,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

I. FEJEZET

Általános rendelkezések

1. cikk

Tárgy

Ez az irányelv a gazdasági szereplőket a hibás termékek által természetes személyek számára okozott károkért terhelő felelősségre vonatkozó közös szabályokat állapít meg.

2. cikk

Hatály

- (1) Ez az irányelv a [Kiadóhivatal: kérjük a dátum beillesztését: ezen irányelv hatálybalépésétől számított 12 hónap] után forgalomba hozott vagy használatba vett termékekre alkalmazandó.
- (2) Ez az irányelv nem alkalmazandó a nukleáris balesetektől fakadó károkra, amennyiben az ilyen károkért való felelősség a tagállamok által megerősített nemzetközi egyezmények hatálya alá tartozik.
- (3) Ezen irányelv nem érinti a következőket:
 - a) a személyes adatok védelmére vonatkozó uniós jog, különösen az (EU) 2016/679 rendelet, a 2002/58/EK irányelv és az (EU) 2016/680 irányelv alkalmazhatósága;
 - b) a 11. cikk értelmében egyetemleges felelősséggel tartozó, illetve hibás termék és a 12. cikkben említett harmadik fél cselekménye vagy mulasztása miatti károkozás esetén egyetemleges felelősséggel tartozó két vagy több gazdasági szereplő közötti megtérítési vagy visszkereseti jogra vonatkozó nemzeti szabályok;
 - c) bármely olyan jog, amellyel a károsult a szerződéses felelősségre vagy a szerződésen kívüli felelősségre vonatkozó nemzeti szabályok alapján a termék hibájától eltérő okok miatt – többek között az uniós jogot, például [a mesterséges intelligenciával kapcsolatos felelősségről szóló irányelvet] végrehajtó nemzeti szabályok miatt – rendelkezhet;
 - d) bármely olyan jog, amellyel a károsult a nemzeti jogban 1985. július 30-án hatályban lévő különleges felelősségi rendszer alapján rendelkezhet.

3. cikk

A harmonizáció mértéke

Ha ez az irányelv másként nem rendelkezik, a tagállamok nem tarthatnak fenn és nem vezethetnek be nemzeti jogukba az ebben az irányelvben megállapított rendelkezésektől eltérő – ideértve az eltérő szintű fogyasztóvédelmet elérő, szigorúbb vagy kevésbé szigorú – rendelkezéseket.

4. cikk

Fogalom meghatározások

Ezen irányelv alkalmazásában:

1. „termék”: minden ingó dolog, abban az esetben is, ha azt egy másik ingó dologba vagy ingatlanba építették be. A „termék” magában foglalja a villamos energiát, a digitális gyártási fájlokat és szoftvereket;
2. „digitális gyártási fájl”: ingó dolog digitális változata vagy digitális sablonja;
3. „alkotóelem”: bármely materiális vagy immateriális eszköz vagy bármely kapcsolódó szolgáltatás, amelyet a termék gyártója beépít a termékbe, vagy amely össze van kapcsolva az adott termékkel, vagy amely a gyártó ellenőrzése alatt áll;
4. „kapcsolódó szolgáltatás”: olyan digitális szolgáltatás, amelyet oly módon építettek be egy termékbe vagy kapcsolnak össze azzal, hogy annak hiányában a termék nem tudná betölteni egy vagy több funkcióját;
5. „gyártó ellenőrzése”: a termék gyártója engedélyezi a) egy alkotóelem – többek között szoftverfrissítések vagy fejlesztések – harmadik fél általi beépítését, összekapcsolását vagy rendelkezésre bocsátását, vagy b) a termék módosítását;
6. „kár”: az alábbiakból fakadó anyagi veszteség:
 - a) haláleset vagy személyi sérülés, beleértve a lelki egészség orvosilag elismert károsodását is;
 - b) az alábbiak kivételével bármilyen javak károsodása vagy megsemmisülése:
 - i. maga a hibás termék;
 - ii. az adott termék hibás alkotóeleme által károsított termék;
 - iii. kizárólag szakmai célokra használt javak;
 - c) nem kizárólag szakmai célokra használt adatok elvesztése vagy romlása;
7. „adat”: az (EU) 2022/868 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁵¹ 2. cikkének 1. pontjában meghatározott adat;
8. „forgalomba hozatal”: a termék első alkalommal történő forgalmazása az uniós piacon;

⁵¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/868 rendelete (2022. május 30.) az európai adatkormányzásról és az (EU) 2018/1724 rendelet módosításáról (adatkormányzási rendelet) (HL L 152., 2022.6.3., 1. o.).

9. „forgalmazás”: az uniós piacon valamely termék kereskedelmi tevékenység keretében történő rendelkezésre bocsátása értékesítés, fogyasztás vagy használat céljára, akár ellenérték fejében, akár díjmentesen;
10. „használatbavétel”: valamely termék kereskedelmi tevékenység keretében – akár ellenérték fejében, akár díjmentesen – történő, Unión belüli első használata olyan körülmények között, amikor a terméket az első használatot megelőzően nem hozták forgalomba;
11. „gyártó”: az a természetes vagy jogi személy, aki vagy amely terméket fejleszt, gyárt vagy gyártat, terméket terveztet vagy gyártat, vagy az adott terméket a saját neve vagy védjegye alatt forgalmazza, illetve aki vagy amely saját használatra terméket fejleszt, gyárt vagy gyártat;
12. „meghatalmazott képviselő”: az Unióban letelepedett bármely olyan természetes vagy jogi személy, aki vagy amely egy gyártótól írásbeli meghatalmazást kap arra, hogy meghatározott feladatok ellátása céljából a nevében eljárjon;
13. „importőr”: az Unióban letelepedett olyan természetes vagy jogi személy, aki vagy amely harmadik országból származó terméket hoz forgalomba az uniós piacon;
14. „logisztikai szolgáltató”: az a természetes vagy jogi személy, aki vagy amely kereskedelmi tevékenysége során legalább két szolgáltatást kínál a következők közül: termék raktározása, csomagolása, címezése és feladása, az adott termék tulajdonlása nélkül, kivéve a 97/67/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁵² 2. cikkének 1. pontjában meghatározott postai szolgáltatásokat, az (EU) 2018/644 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁵³ 2. cikkének 2. pontjában meghatározott csomagkézbesítési szolgáltatásokat, valamint bármely más postai szolgáltatást vagy áru fuvarozási szolgáltatást;
15. „forgalmazó”: az ellátási láncban belül az a gyártótól vagy importőrtől különböző természetes vagy jogi személy, aki vagy amely terméket forgalmaz;
16. „gazdasági szereplő”: valamely termék vagy alkotóelem gyártója, kapcsolódó szolgáltatás nyújtója, a meghatalmazott képviselő, az importőr, a logisztikai szolgáltató vagy a forgalmazó;
17. „online platform”: a digitális szolgáltatások egységes piacáról szóló (EU) .../... európai parlamenti és tanácsi rendelet (digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály)⁺ 2. cikkének h) pontjában meghatározott online platform.

⁵² Az Európai Parlament és a Tanács 97/67/EK irányelve (1997. december 15.) a közösségi postai szolgáltatások belső piacának fejlesztésére és a szolgáltatás minőségének javítására vonatkozó közös szabályokról (HL L 15., 1998.1.21., 14. o.).

⁵³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/644 rendelete (2018. április 18.) a határokon átnyúló csomagkézbesítési szolgáltatásokról (HL L 112., 2018.5.2., 19. o.).

⁺ OP: kérjük, illesszék be a szövegbe a PE-CONS 30/22. sz. dokumentumban (2020/0361(COD)) szereplő irányelv számát, a lábjegyzetbe pedig az irányelv számát, dátumát, címét és HL-hivatkozását.

II. FEJEZET

A hibás termékekért való felelősségre vonatkozó különös rendelkezések

5. cikk

A kártérítéshez való jog

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy a hibás termékek által okozott kárt szenvedett bármely természetes személy (a továbbiakban: károsult) ezen irányelv rendelkezéseivel összhangban jogosult legyen kártérítésre.
- (2) A tagállamok biztosítják, hogy az (1) bekezdés értelmében a következő személyek is érvényesíthessenek kártérítési igényeket:
 - a) az a személy, aki törvény vagy szerződés alapján a károsult jogutódjává vált, vagy akire a károsult jogai átszálltak; vagy
 - b) az uniós vagy nemzeti joggal összhangban egy vagy több károsult nevében eljáró személy.

6. cikk

Hiba

- (1) A termék hibásnak tekintendő, ha nem nyújtja a széles vásárlóközönség által jogosan elvárható biztonságot, figyelembe véve valamennyi körülményt, többek között a következőket:
 - a) a termék kiszerelése, beleértve a telepítésre, a használatra és a karbantartásra vonatkozó utasításokat;
 - b) a termék észszerűen előrelátható használata és helytelen használata;
 - c) a telepítést követően a termék folyamatos tanulásra való bármely képességének a termékre gyakorolt hatása;
 - d) más olyan termékek hatása a termékre, amelyekről észszerűen feltételezhető, hogy a termékkel együtt kerülnek felhasználásra;
 - e) az az időpont, amikor a terméket forgalomba hozták vagy használatba vették, vagy amennyiben a gyártó ezen időpont után is megőrzi a termék feletti ellenőrzést, akkor az az időpont, amikor a termék kikerült a gyártó ellenőrzése alól;
 - f) termékbiztonsági követelmények, ideértve a biztonság szempontjából releváns kiberbiztonsági követelményeket is;
 - g) a 7. cikkben említett szabályozó hatóság vagy gazdasági szereplő termékbiztonsággal kapcsolatos beavatkozása;
 - h) azon végfelhasználók konkrét elvárásai, akiknek a terméket szánják.
- (2) Valamely termék nem tekinthető hibásnak kizárólag amiatt, hogy egy jobb terméket – ideértve a termék frissítését vagy fejlesztését is – már forgalomba hoztak vagy használatba vettek, vagy később forgalomba hoznak vagy használatba vesznek.

7. cikk

Hibás termékekért felelős gazdasági szereplők

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy a hibás termék gyártója felelősségre vonható legyen a termék által okozott károkért.
A tagállamok biztosítják, hogy amennyiben a hibás alkotóelem okozta a termék hibáját, a hibás alkotóelem gyártója is felelősségre vonható legyen ugyanazért a kárért.
- (2) A tagállamok biztosítják, hogy amennyiben a hibás termék gyártója az Unión kívül rendelkezik székhellyel, a hibás termék importőre és a gyártó meghatalmazott képviselője felelősségre vonható legyen a termék által okozott károkért.
- (3) A tagállamok biztosítják, hogy amennyiben a hibás termék gyártója az Unión kívül rendelkezik székhellyel, és a (2) bekezdésben említett gazdasági szereplők egyike sem az Unióban rendelkezik székhellyel, a logisztikai szolgáltató felelősségre vonható legyen a hibás termék által okozott károkért.
- (4) Bármely természetes vagy jogi személy, aki vagy amely egy már forgalomba hozott vagy használatba vett terméket módosít, az (1) bekezdés alkalmazásában a termék gyártójának minősül, amennyiben a módosítás a vonatkozó uniós vagy nemzeti termékbiztonsági szabályok értelmében lényegesnek minősül, és arra az eredeti gyártó ellenőrzésén kívül kerül sor.
- (5) A tagállamok biztosítják, hogy amennyiben az (1) bekezdés szerinti gyártó nem azonosítható, vagy amennyiben a gyártó az Unión kívül rendelkezik székhellyel, a (2) vagy (3) bekezdés szerinti gazdasági szereplő nem azonosítható, a termék minden egyes forgalmazója felelősségre vonható legyen, amennyiben:
 - a) a felperes arra kéri az adott forgalmazót, hogy azonosítsa a gazdasági szereplőt vagy azt a személyt, aki vagy amely a terméket a forgalmazó rendelkezésére bocsátotta; valamint
 - b) a forgalmazó a kérelem kézhezvételétől számított egy hónapon belül nem azonosítja a gazdasági szereplőt vagy azt a személyt, aki vagy amely a terméket a forgalmazó rendelkezésére bocsátotta.
- (6) Az (5) bekezdés bármely online platform – gyártónak, importőrnek vagy forgalmazónak nem minősülő – szolgáltatójára is alkalmazandó, amely lehetővé teszi a fogyasztók számára, hogy távollevők között kötött szerződést létesítsenek kereskedőkkel, feltéve, hogy teljesülnek a digitális szolgáltatások egységes piacról szóló (EU) .../... európai parlamenti és tanácsi rendelet (digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály)⁺ 6. cikkének (3) bekezdésében foglalt feltételek.

8. cikk

Bizonyítékok bemutatása

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti bíróságok felhatalmazást kapjanak arra, hogy a hibás termék által okozott kárért kártérítést igénylő azon károsult (a továbbiakban: felperes) kérelmére, aki a kártérítési igény elfogadhatóságának

⁺ OP: kérjük, illesszék be a szövegbe a PE-CONS 30/22. sz. dokumentumban (2020/0361(COD)) szereplő irányelv számát, a lábjegyzetbe pedig az irányelv számát, dátumát, címét és HL-hivatkozását.

alátámasztásához elegendő tényt és bizonyítékot terjesztett elő, az alperest a rendelkezésére álló releváns bizonyítékok bemutatására kötelezzék.

- (2) A tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti bíróságok a bizonyítékok bemutatását az (1) bekezdésben említett kárigény alátámasztásához szükséges és arányos mértékre korlátozzák.
- (3) Annak meghatározásakor, hogy a bemutatás arányos-e, a nemzeti bíróságok figyelembe veszik valamennyi fél – többek között az érintett harmadik felek – jogos érdekeit, különösen az (EU) 2016/943 irányelv 2. cikkének 1. pontja szerinti bizalmas információk és üzleti titkok védelmével kapcsolatban.
- (4) A tagállamok biztosítják, hogy amennyiben az alperest üzleti titoknak vagy állítólagos üzleti titoknak minősülő információ felfedésére kötelezik, a nemzeti bíróságok – az egyik fél kellően indokolt kérelme alapján vagy saját kezdeményezésükre – felhatalmazást kapjanak arra, hogy a bírósági eljárás során felhasznált vagy hivatkozott információk bizalmas jellegének megőrzése érdekében megtegyék a szükséges konkrét intézkedéseket.

9. cikk

Bizonyítási teher

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy a felperes köteles legyen bizonyítani a termék hibáját, az elszenvedett kárt, valamint a hiba és a kár közötti ok-okozati összefüggést.
- (2) Az alábbi feltételek bármelyikének teljesülése esetén vélelmezni kell a termék hibáját:
 - a) az alperes nem tett eleget a rendelkezésére álló releváns bizonyítékok bemutatására vonatkozó, a 8. cikk (1) bekezdése szerinti kötelezettségének;
 - b) a felperes megállapítja, hogy a termék nem felel meg az uniós jogban vagy a nemzeti jogban meghatározott, a bekövetkezett kár kockázatával szembeni védelmet célzó kötelező biztonsági követelményeknek; vagy
 - c) a felperes megállapítja, hogy a kárt a termék nyilvánvaló működési hibája okozta rendeltetésszerű használat során vagy szokásos körülmények között.
- (3) A termék hibája és a kár közötti ok-okozati összefüggést vélelmezni kell, amennyiben megállapítást nyer, hogy a termék hibás, és az okozott kár jellemzően összefügg a kérdéses hibával.
- (4) Amennyiben valamely nemzeti bíróság úgy ítéli meg, hogy a felperes műszaki vagy tudományos szempontból felmerülő összetettség miatt rendkívüli nehézségekkel szembesül a termékhiba vagy a hibás termék és a kár közötti ok-okozati összefüggés, illetve mindkettő bizonyítása tekintetében, akkor vélelmezni kell a termékhibát vagy hiba és a kár közötti ok-okozati összefüggést, illetve mindkettőt, ha a felperes kellően releváns bizonyítékok alapján igazolja a következőket:
 - a) a termék hozzájárult a kárhoz; valamint
 - b) valószínű, hogy a termék hibás volt, vagy hogy a termék hibája a kár valószínűsíthető oka, illetve mindkettő fennállt.

Az alperesnek jogában áll vitatni a rendkívüli nehézségek fennállását vagy az első albekezdésben említett valószínűséget.

- (5) Az alperesnek jogosult a (2), (3) és (4) bekezdésben említett vélelmek bármelyikét megdönteni.

10. cikk

Felelősség alóli mentesség

- (1) A 7. cikkben említett gazdasági szereplő nem tartozik felelősséggel a hibás termék által okozott kárért, ha bizonyítja az alábbiak bármelyikét:
- a) gyártó vagy importőr esetében azt, hogy a terméket nem ő hozta forgalomba, illetve nem ő vette használatba;
 - b) forgalmazó esetében azt, hogy a terméket nem ő forgalmazta;
 - c) valószínű, hogy a kárt okozó hiba nem állt fenn a termék forgalomba hozatalakor, használatbavételekor, illetve forgalmazó esetében a termék forgalmazásakor, vagy valószínű, hogy az adott hiba ezen időpont után keletkezett;
 - d) a hiba a hatóságok által hozott, kötelező érvényű szabályoknak való megfelelésből fakad;
 - e) gyártó esetében azt, hogy a termék a forgalomba hozatalának vagy használatbavételének időpontjában, illetve abban az időszakban, amikor a gyártó ellenőrzése alá tartozott, a tudományos és műszaki ismeretek objektív állása nem volt olyan, hogy a hiba felismerhető legyen;
 - f) a 7. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében említett hibás alkotóelem gyártója esetében azt, hogy a termék hibája azon termék tervezésének tulajdonítható, amelybe az alkotóelemet beépítették, vagy a termék gyártója által az alkotóelem gyártójának adott utasításoknak tulajdonítható; vagy
 - g) a terméket a 7. cikk (4) bekezdésében foglaltak szerint módosító személy esetében azt, hogy a kárt okozó hiba a terméknek a módosítás által nem érintett részére vonatkozik.
- (2) Az (1) bekezdés c) pontjától eltérve, a gazdasági szereplő nem mentesül a felelősség alól, amennyiben a termék hibája a következők bármelyikének tulajdonítható, feltéve, hogy a termék a gyártó ellenőrzése alá tartozik:
- a) kapcsolódó szolgáltatás;
 - b) szoftver, beleértve a szoftverfrissítéseket vagy -fejlesztéseket is; vagy
 - c) a biztonság fenntartásához szükséges szoftverfrissítések vagy -fejlesztések hiánya.

III. FEJEZET

A felelősségre vonatkozó általános rendelkezések

11. cikk

Több gazdasági szereplő felelőssége

A tagállamok biztosítják, hogy amennyiben ezen irányelv értelmében ugyanazon kárért két vagy több gazdasági szereplő tartozik felelősséggel, egyetemlegesen felelősségre vonhatók legyenek.

12. cikk

A felelősség csökkentése

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy a gazdasági szereplők felelőssége ne csökkenjen, ha a kárt egyrészt a termék hibája, másrészt harmadik fél cselekménye vagy mulasztása okozza.
- (2) A gazdasági szereplők felelőssége csökkenthető vagy elutasítható, ha a kárt a termék hibája és a károsult vagy olyan személy okozza, akiért a károsult felelősséggel tartozik.

13. cikk

A felelősség kizárása vagy korlátozása

A tagállamok biztosítják, hogy a gazdasági szereplők ezen irányelv szerinti felelősségét a károsult tekintetében ne korlátozza, illetve ne zárja ki szerződéses rendelkezés vagy a nemzeti jog.

14. cikk

Elévülési idők

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy az ezen irányelv hatálya alá tartozó kár megtérítésének igénylésére irányuló eljárások megindítására három év elévülési idő vonatkozzon. Az elévülési idő azon a napon kezdődik, amikor a károsult tudomást szerzett, vagy amikor a károsultnak észszerűen tudomást kellett volna szereznie az alábbiak mindegyikéről:
 - a) a kár;
 - b) a hiba;
 - c) annak az érintett gazdasági szereplőnek a kiléte, amely a 7. cikknek megfelelően felelősségre vonható a kárért.

Ez az irányelv nem érinti az első albekezdésben említett elévülési idő felfüggesztésére vagy megszakítására vonatkozó tagállami jogszabályokat.

- (2) A tagállamok biztosítják, hogy az ezen irányelv értelmében a károsultra ruházott jogok megszűnjenek az attól a naptól számított tízéves elévülési idő elteltével, amikor a kárt okozó ténylegesen hibás terméket a 7. cikk (4) bekezdésében említettek szerint forgalomba hozták, használatba vették vagy lényegesen módosították, kivéve, ha a felperes időközben valamely nemzeti bíróság előtt eljárást indított egy olyan gazdasági szereplő ellen, amely a 7. cikk alapján felelősségre vonható.
- (3) A (2) bekezdéstől eltérve, amennyiben a károsultnak a személyi sérülés lappangó jellege miatt nem volt lehetősége tíz éven belül eljárást indítani, az ezen irányelv alapján a károsultra ruházott jogok a 15 éves elévülési idő elteltével szűnnek meg.

IV. FEJEZET

Záró rendelkezések

15. cikk

Átláthatóság

- (1) A tagállamok könnyen hozzáférhető és elektronikus formátumban közzéteszik a nemzeti bíróságaik által ezen irányelv alapján indított eljárásokkal kapcsolatban hozott jogerős ítéleteket, valamint a termékfelelősséggel kapcsolatos egyéb releváns, jogerős ítéleteket. A közzétételre a teljes írásbeli ítéletről a feleknek megküldött értesítést követően haladéktalanul sor kerül.
- (2) A Bizottság létrehozhat és fenntarthat az (1) bekezdésben említett ítéleteket tartalmazó, nyilvánosan hozzáférhető adatbázist.

16. cikk

Felülvizsgálat

A Bizottság [Kiadóhivatal: kérjük a dátum beillesztését: ezen irányelv hatálybalépésének dátumától számított hat év]-ig, ezt követően pedig évente felülvizsgálja ezen irányelv alkalmazását, és jelentést terjeszt az Európai Parlament, a Tanács és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság elé.

17. cikk

Hatályon kívül helyezés és átmeneti rendelkezés

- (1) A 85/374/EGK irányelv [Kiadóhivatal: kérjük a dátum beillesztését: ezen irányelv hatálybalépésétől számított 12 hónap]-án/-én hatályát veszti. Az irányelv azonban továbbra is alkalmazandó az e dátum előtt forgalomba hozott vagy használatba vett termékekre.
- (2) A 85/374/EGK irányelvre való hivatkozásokat erre az irányelvre való hivatkozásnak kell tekinteni, és az ezen irányelv mellékletében található megfelelési táblázatnak megfelelően kell értelmezni.

18. cikk

Átültetés

- (1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek legkésőbb [Kiadóhivatal: kérjük a dátum beillesztését: ezen irányelv hatálybalépésétől számított 12 hónap]-ig megfeleljenek. E rendelkezések szövegét haladéktalanul közlik a Bizottsággal.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket a rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

- (2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguk azon főbb rendelkezéseinek szövegét, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

19. cikk

Hatálybalépés

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

20. cikk

Címzettek

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök